

En beskrivning av vårdlärares upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum

Magisteravhandling

Författare: Lovisa Vasara-

Hammare

Handledare: Yulia Korzhina,
doktorand

Heli Vaartio-Rajalin,

biträdande professor

Åbo Akademi

Fakulteten för pedagogik och
välfärdsstudier

Hälsovetenskaper

Enheten för vårdvetenskap

Våren 2022

Abstract

ÅBO AKADEMI UNIVERSITY

Faculty of Education and Welfare Studies

Department of Caring Science

Author:

Lovisa Vasara-Hammare

Supervisor:

PhD student, Yulia Korzhina

Tenure track, Heli Vaartio-Rajalin

Master's Thesis
CARING SCIENCE

A description of nurse educators experiences of
teaching in a multicultural classroom

Keywords:

transcultural, cross-cultural, intercultural, nurse
educator, qualitative content analysis, focus group

May 2022

Number of pages: 39

Appendices: 6

The aim of this study is to describe nurse educators experiences of teaching in multicultural classrooms. The study question is: what kind of experiences does the nurse educator have from teaching in a multicultural classroom? The theoretical frame of this study is the researcher James Bank's five elaborated dimensions, his theory is appropriate in this study because it is based on what teachers should take into account when teaching in multicultural classrooms and how to develop and adapt the teaching so that it is suitable for all individuals. The study also has a lifeworld-perspective which is a theory based on Merleau-Ponty.

The study is done with a qualitative method and the research material has been collected through two focus groups with two nurse educators in each group. The nurse educators work or have worked with teaching in multicultural classrooms. The research material has been analyzed by qualitative content analysis.

The results of the study are divided into the main categories of positive and negative experiences of teaching in a multicultural classroom. Under the main categories, seven categories have been developed that represent the teachers' experiences. The positive experiences are that the care teachers feel that their cultural competence is strengthened by teaching in multicultural classrooms. Furthermore, the results show that multicultural classrooms tend to have a more good and inclusive classroom spirit than the traditional classrooms. As a challenge, the study results shows that care teachers experience language differences and different views of time as a challenge. The result also shows that care teachers adapt teaching themes based on the class they teach and that their view of people affects the teaching itself. Finally, it emerges as a challenge that care teachers have a need for support in teaching in multicultural classrooms.

ÅBO AKADEMI

Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier
Enheten för vårdvetenskap

Författare:
Handledare:

Lovisa Vasara-Hammare
Doktorand, Yulia Korzhina
Biträdande professor, Heli Vaartio-Rajalin

Magisteravhandling
VÅRDVETENSKAP

En beskrivning av vårdlärares upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum

Sökord:

transkulturell, tvärkulturell, interkulturell, vårdlärare, kvalitativ innehållsanalys, fokusgrupp

Maj 2022

Sidoantal: 39

Bilagor: 6

Abstrakt

Syftet med studien är att beskriva vårdlärares upplevelser av undervisningen i ett mångkulturellt klassrum. Studiens frågeställning är: Hurdana upplevelser har vårdläraren av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum? Som teoretisk referensram används forskaren James Banks fem utarbetade dimensioner. Teorin är lämplig i denna studie eftersom den utgår från vad lärare bör ta i beaktande vid undervisning i mångkulturella klassrum och hur man ska utveckla och anpassa undervisningen så att den lämpar sig för alla individer. Studien har en vårdvetenskaplig inriktning som utgår från ett livsvärldsperspektiv som är en teori som har sin grund hos Merleau-Ponty.

Studien är gjord med kvalitativ metod och forskningsmaterialet har samlats in genom två fokusgrupper med två vårdlärare i varje grupp. Vårdlärarna arbetar eller har arbetat med undervisning i mångkulturella klassrum. Forskningsmaterialet har analyserats med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys.

Studiens resultat delas in huvudkategorierna positiva samt negativa upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum. Under huvudkategorierna har man tagit fram sju kategorier som representerar lärarnas upplevelser. De positiva upplevelserna är att vårdlärarna upplever att deras kulturella kompetens stärks av att undervisa i mångkulturella klassrum. Vidare framkommer det i resultatet att mångkulturella klassrum tenderar att ha en mer god och inkluderande klassanda än de traditionella klassrummen. Som utmaning framkommer i studiens resultat att vårdlärarna upplever språkskillnader och olika syn på tiden som en utmaning. Resultatet visar också på att vårdlärare anpassar undervisningsteman baserad på den klass de undervisar i samt att deras människosyn påverkar själva undervisningen. Slutligen framkommer det som en utmaning att vårdlärarna har ett behov av stöd i undervisningen i mångkulturella klassrum.

Innehållsförteckning

1	INLEDNING.....	1
2	BAKGRUND.....	2
2.1	Centrala begrepp.....	2
2.1.1	Personer med en annan kulturell bakgrund.....	2
2.1.2	Personer med invandrarbakgrund	3
2.1.3	Mångkulturellt klassrum	4
2.1.4	Pedagogik inom vårdutbildning.....	5
2.2	Tidigare forskning.....	6
2.2.1	Kulturell inkludering.....	6
2.2.2	Vårdlärarens kulturella kompetens i vårdutbildningar.....	7
2.2.3	Pedagogiska möjligheter i mångkulturella klassrum	9
2.2.4	Pedagogiska utmaningar i mångkulturella klassrum	10
2.3	Sammanfattning av tidigare forskning	12
3	SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	12
4	TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	12
4.1	James Banks fem dimensioner om mångkulturell utbildning	13
4.2	Ett vårdvetenskapligt livsvärldsperspektiv.....	14
5	GENOMFÖRANDE AV STUDIEN	15
5.1	Design och kontext.....	15
5.2	Fokusgruppsintervju som datainsamling.....	16
5.3	Urval och deltagare.....	18
5.4	Analys av data	18
6	ETIK	20
6.1	Etiska aspekter inom fokusgrupper	20
7	RESULTAT	21
7.1	Positiva upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum	22
7.1.1	Möjlighet till ökad kulturell kompetens.....	22
7.1.2	God och inkluderande klassanda.....	23
7.2	Utmanande upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum.....	24

7.2.1	Språkskillnader utmanar inläringen	24
7.2.2	Olika syn på tiden utmanar inlärningsprocessen.....	25
7.2.3	Brist på stöd hos vårdlärare.....	25
7.2.4	Val av undervisningstema styrs av kulturella skillnader	27
7.2.5	Vårdlärarens människosyn kan påverka undervisningen.....	28
8	DISKUSSION.....	28
8.1	Metoddiskussion.....	29
8.1.1	Tillförlitlighet.....	29
8.1.2	Verifierbarhet	31
8.1.3	Pålitlighet	31
8.1.4	Överförbarhet.....	32
8.2	Resultatdiskussion.....	32
8.2.1	Förslag till fortsatt forskning.....	39
9	SLUTSATS.....	39

Litteratur

Förteckning över bilagor

Bilaga 1	Intervjuguide
Bilaga 2	Ansökan om forskningstillstånd
Bilaga 3	Överblick av analysprocessen
Bilaga 4	Förfrågan om deltagande i fokusgruppsintervju
Bilaga 5	Skriftligt, informerat samtycke till medverkan i fokusgruppsintervjustudien
Bilaga 6	Resultatdelens huvudkategorier, kategorier och underkategorier

1 Inledning

Det mångkulturella klassrummet växer sig allt större i takt med det ständigt ökande antalet invandrare i Finland. Mellan januari och september år 2021 var antalet invandrare 15 584 fler än utvandrare vilket är en klar orsak till den ökade folkmängden i Finland (Finlands officiella statistik [FOS], 2021). Mångfald inom vården är ett avgörande steg för att skapa ett starkare hälso- och sjukvårdssystem som ger vård av hög kvalitet (Day & Beard, 2019). Det råder stor brist på hur olika undervisnings- och lärandestrategier i mångkulturella klassrum förbereder sjukskötare på bästa sätt inför arbetslivet (O' Brien, 2019). Det finns behov av en framgångsrik plan för integrering av sjukskötarstuderande med en annan kulturell bakgrund. Nya strategier behöver tas fram för att både locka och behålla sjukskötare med olika kulturella bakgrunder (Arieli & Hirschfeld, 2013). I Utbildningsstyrelsens utarbetade nationella kriterier kräver man att utbildningen är kulturellt hållbar (Laine, 2019).

Många finländska lärare känner sig osäkra i sin undervisning i mångkulturella klassrum och för en del är situationen helt ny (Matinheikki-Kokko, 2018). Vårdlärare har en betydande roll i studerandes inläring (Mlinar & Krammer, 2021) och därför är det av största vikt att få en förståelse för deras upplevelser av undervisningen i mångkulturella klassrum. Den mångkulturella undervisningen innefattar många aspekter och det är nödvändigt att avgränsa studiens ämne. I denna studie utgår man från vårdlärarens perspektiv med inriktning på undervisningssituationen och de pedagogiska förhållningssätten i det mångkulturella klassrummet. Syftet med studien är att beskriva vårdlärarens upplevelser av undervisningen i ett mångkulturellt klassrum. För att få svar på syftet kommer följande frågeställning besvaras: Hurdana upplevelser har vårdläraren av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum?

Vårdlärare bör ha färdigheter för att anpassa pedagogiken så att den gynnar varje studerandes inläring (Sela-Shayovitz & Finkelstein, 2020). Om man inte tar i beaktande den kulturella inkluderingen i vårdutbildningen så riskerar man att bidra till en ojämlik vård (Simsek et al., 2017) och därför är det viktigt att uppskatta mångfalden inom sjukskötarutbildningen (Han et al., 2020). Trots att läraryrket är högt respekterat i Finland med sin höga utbildning och kunniga lärare så kan man fortfarande identifiera brister i den mångkulturella utbildningen (Rissanen et al. 2016) vilket kan ses som ett svar på att forskningen om undervisning i mångkulturella klassrum i den akademiska världen är nästan obefintlig (Sela-Shayovitz & Finkelstein, 2020).

Forskning visar att vårdlärnarnas kulturella kompetens och förmåga till kulturell inkludering påverkar undervisningen och de pedagogiska inlärningsmetoderna (Han, 2020). Läroanstalter inom hälso- och sjukvård bör lägga vikt vid att lyfta fram kulturell kompetens både för vårdlärare och studerande. Hälsosektorn är det område som borde vara mest förberedd på den växande mångfalden för att kunna möta patienters behov och ge en god vård till alla (Alizadeh & Chavan, 2016). Sjukskötare är eftertraktade på den globala marknaden och är rent internationellt den mest rörliga yrkesgruppen (Matinheikki-Kokko, 2018).

2 Bakgrund

Detta kapitel syftar till att skapa en överblick av forskningen inom den mångkulturella utbildningen. Bakgrunden innehåller relevanta begreppsförklaringar. I studien används forskning som riktar in sig både på allmänna lärare och vårdlärare. För att skilja på dessa discipliner så används i studien begreppet vårdlärare och sjukskötarestuderande när man hänvisar till forskning som är gjord inom vårdutbildningar. Utöver relevanta begreppsförklaringar som kan sättas in i studiens sammanhang så lyfts även statistik fram. Statistiken används för att med hjälp av siffror skapa en större förståelse för hur de mångkulturella klassrummen växer sig allt större

2.1 Centrala begrepp

I avhandlingen används begrepp som berör kultur, vårdlärare och mångkulturellt klassrum. I detta avsnitt beskrivs de mest centrala begreppen för denna studie.

2.1.1 Personer med en annan kulturell bakgrund

Kultur är ett brett och svårdefinierat begrepp. Kultur kan ses som inlärd mönster som styr och påverkar den egna vardagen så kraftigt att den genomtränger alla aspekter i mänskliga sociala interaktioner. Kultur är ett inlärt, kollektivt fenomen och de egenskaper som skiljer en grupp från en annan inom ett samhälle. Dessa egenskaper är till exempel språk, religion, värderingar, litteratur, mat, kläder, beteenden och andra övertygelser som formar en viss livsstil och delas av medlemmar i en social grupp (Mubaraq, et al., 2019).

Olika kulturer som skiljer sig från varandra definieras som mångkultur (Mubaraq et al., 2019). Mångkulturalitet bekräftar och bejakar skillnader bland människor (Day & Beard, 2019). Mångkulturalitet kan ses som ett system av övertygelser och beteenden som erkänner sociokulturella skillnader inom en viss organisation eller samhälle (Mubaraq et al., 2019). I denna studie innebär begreppet mångkulturellt klassrum när man i klassrummet kan identifiera två eller flera olika kulturer bland studerande.

2.1.2 Personer med invandrarbakgrund

Det finns ingen universellt accepterad definition av migration (International Organization for Migration, 2020). Enligt Nationalencyklopedin (2021) beskrivs migration som ett samlingsgrepp för människor som under en viss tidsperiod flyttar sig från en plats till en annan. Vidare beskrivs emigration som utvandring, när människor lämnar ett land för att bosätta sig i ett annat. Immigration beskrivs som invandring, en inflyttning av människor från ett land till ett annat (International Organization for Migration, 2020). Begreppen invandrare, utlänning och utrikesfödda används ofta omväxlande med varandra (Gimeno-Feliu et al., 2019).

International Organization for Migration (2020) definierar invandrare som de personer som flyttar från sin vanliga bostadsort till ett annat ställe med syfte om att bosätta sig där. Flytten kan ha flera olika orsaker, vara tillfällig eller permanent och ske inom landet eller passera en internationell gräns. Termen innefattar flera kategorier, däribland migrerande arbetstagare, olaglig migrering samt internationella studenter (International Organization for Migration, 2020). En annan allmän definition av begreppet invandrare är personer som delvist har ett boende på en annan ort än den de vanligtvis bor på (Gimeno-Feliu et al., 2019).

Som ett resultat av migration och globalisering så blir många länder allt mer kulturellt mångfaldiga (Alizadeh & Chavan, 2016). Migration, in- och utvandring, är ett globalt fenomen (Gimeno-Feliu et al., 2019). Konflikter och klimatförändringar är stora orsaker till att fler människor än tidigare är i rörelse. Enligt International Organization for Migration (2020) gjorde man en global uppskattning om att 3,6 procent av världens befolkning är migranter vilket motsvarar 281 miljoner internationella migranter i världen.

En god integration av invandrare ger möjligheten för att invandringen får positiva följder (Työn- ja elinkeinoministeriö, 2020). Abaciogulu, Volman och Fischer (2020) har i sin kvantitativa forskning fått svar från 143 grundskolelärare. Resultatet visar att personer som tillhör en etnisk minoritet eller en annan kulturell bakgrund som skiljer sig från majoriteten kan ha en bristande inläring i skolan om läraren inte tillgodoser de behov som varje studerande har. Lärarens positiva attityder till multikulturalitet gynnar varje studerande oavsett bakgrund.

Utbildningen för personer med invandrabakgrund är mer missgynnad. PISA är ett internationellt program som vart tredje år mäter femtonåriga elevers kunskaper och färdigheter i läsning, matematik och vetenskap. Denna forskning syftar till att utvärdera hur eleverna i de olika länderna är förberedda för framtiden och utmaningar i livet. Finlands utbildningssystem har under en lång tid lovprisats på grund av sina goda resultat i provet, trots att man ser en sjunkande trend i resultaten. Prestationsskillnader mellan studerande med invandrar- och icke-invandrabakgrund är bland de högsta i Finland. I PISA-undersökningen 2018 visade det sig att studerande med invandrabakgrund fick i genomsnitt 74 poäng lägre än icke-invandrare i läsning, vilket är tre gånger mindre än genomsnittsvärdet (OECD, 2020). Detta resultat tyder på att elever med invandrabakgrund presterar sämre under utbildningen på första stadiet vilket är det stadie som skapar förutsättningar för andra stadiet.

2.1.3 Mångkulturellt klassrum

Den mångkulturella utbildningen försöker integrera alla, även de som är underprivilegerade, till utbildning. Detta handlande ställer krav på social tolerans och icke-dömande attityder mot sina medmänniskor (Sela-Shayovitz & Finkelstein, 2020). Mångfald på skolområdet innebär inte automatiskt att utbildningen är mångkulturellt rättvis (Reid, 2019). Akademiska institutioner måste noga granska sin egen förmåga att anpassa sig till klassrum där mångkulturell utbildning behövs (Sela-Shayovitz & Finkelstein, 2020).

Målet med en mångkulturell utbildning är att säkerställa att studerande med en annan kulturell bakgrund får möjlighet till en god och jämlik utbildning (Janakirman et al., 2019). Den mångkulturella utbildningen syftar till att ge studerande sådana grunder så att de kan verka i sitt eget samhälle samt globalt (Sela-

Shayovitz & Finkelstein, 2020). Enligt Matinheikki-Kokko (2018) känner sig många finländska lärare osäkra i sin undervisning i mångkulturella klassrum och för en del är situationen helt ny. Undervisningen i mångkulturella utbildningar påverkas av lärarens tidigare utbildning och akademiska erfarenhet (Sela-Shayovitz & Finkelstein, 2020).

En säker hälso- och sjukvård kännetecknas av att vårdläraren främjar kommunikation och mångfald redan i utbildningens klassrum, laboratorier och kliniska miljöer (Day & Beard, 2019). Många vårdlärare saknar utbildning i de undervisningsmetoder som underlättar inläringen för underrepresenterade grupper (Beard, 2016). Vårdlärare utmanas av att hitta rätt pedagogiska verktyg för att säkerställa att varje individuell elev får det stöd i utbildningen som motsvarar deras behov (O' Brien, 2019).

Studerandes akademiska resultat hotas om vårdläraren inte kan använda sig av rättvisa pedagogiska metoder i rätt situation (Beard, 2016). Vårdlärare bör ha kunskap för att undervisa i mångkulturella klassrum (Han, 2020) och fortbildning under arbetslivet är ett sätt att tillgodose dessa behov (Matinheikki-Kokko, 2018). Inom sjukskötarutbildningen behövs stöd för att utveckla undervisningsstrategier som stärker och respekterar eleven, oavsett kultur, på individuell och kollektiv nivå. (Markey & Brien, 2021)

Varje utbildningsinstitut på en högre nivå bör engagera sig så att den kulturella mångfalden är synligt i den egna organisationen, det innebär att det bör framträda i läroplaner, policyer och strategiska planer. Forskning inom den kulturellt lyhörda undervisningen inom sjukskötarutbildningen är sparsam men får mycket uppmärksamhet inom andra discipliner (Markey & Brien, 2021).

2.1.4 Pedagogik inom vårdutbildning

Utmaningen inom vårdutbildningar är att säkerställa ett kvalitativt lärande som leder till en säker och god vård i den kliniska praktiken (Padilha, Machado, Ribeiro, Ramos & Costa, 2019). Inom kunskapsfältet för vårdpedagogik så behandlar man undervisning, handledning och lärande som förknippas till olika sammanhang inom vården (Lepp & Leksell, 2017). Sjuksköterskeutbildningen består av teoretisk och praktisk undervisning som kräver kunskaper och färdigheter inom sociologiska, psykologiska, biologiska, medicinsk och omvårdnadsvetenskap. Utbildningen är känd för sitt ansikte mot ansikte-lärande eftersom vikten av närvaro, fysisk närhet, interaktion, kommunikation, den direkta

återkopplingen till patienten samt lärandet i mötet med människor är centrala delar i undervisningen (Condes & Quezon, 2021). En god och tillräcklig utbildning behövs för sjukskötare för att kunna ge en säker, evidensbaserad och patientcentrerad vård (Phillips et al., 2017).

Vårdpedagogikens mål är att nå sådana resultat som förväntas av den professionella vårdaren i olika sammanhang ute på arbetsfältet (Lepp & Leksell, 2017). Pedagogik kan definieras som en konst eller vetenskap inom inläring och handlar om vad som lärs ut, hur det lärs ut samt hur själva lärandet går till. Vårdlärares pedagogiska kunskaper påverkar studerandes inläring och val av undervisningsmetod inverkar. Simulering, som ska ses som en undervisningsmetod snarare än en pedagogik i sig, har under lång tid använts inom sjukskötartutbildningen och innebär att man rent praktiskt efterliknar kliniska situationer som studerande har en möjlighet att lära sig av. (Erlam et al., 2017)

Vården är en del av samhället och det innebär att vårdutbildningar hela tiden måste anpassa sig till samhällets ständiga utveckling (Lepp & Leksell, 2017). En kombination av den snabba utvecklingen av hälsoteknologi, människors allt större behov av komplexa hälso- och sjukvårdstjänster och den stagnerade globala ekonomin har resulterat i flera nya utmaningar för sjukskötyrket. Utbildning som förmedlar kunskap, tekniska färdigheter samt etiska kompetens är det bästa sättet att förbereda sjukskötare inför arbetslivet. Sjukskötarstuderande bör förberedas så att de kan omsätta kunskap i praktiken även i situationer som snabbt kan förändras eller kräver särskilda bedömningar (Pagnucci et al., 2015). Kvalificerade vårdutbildare behövs för att kunna tillföra det senaste inom vetenskapen till den akademiska miljön som sjukskötarstuderande finner sig i (Condes & Quezon, 2021).

2.2 Tidigare forskning

I detta kapitel presenteras tidigare forskning om vårdlärare och deras undervisning i mångkulturella klassrum.

2.2.1 Kulturell inkludering

Den kulturella inkluderingen lyfts fram som ett tema i studien eftersom det har visat sig påverka den pedagogiska undervisningen (Han et al., 2020). Utbildningsmetoder som uppmuntrar till kulturell

inkludering ökar den akademiska förmågan hos elever (Markey & Brien, 2021). Enligt Abaciogulu et al. (2019) handlar den kulturella inkluderingen om att förstå elevernas inlärningsbehov och sårbarhet, underlätta och uppmuntra till mångkulturella diskussioner samt utmana redan existerande antaganden. I deras kvantitativa forskning har man intervjuat 143 grundskollärare och i resultatdelen har dragit slutsatsen om att lärarnas attityder påverkar undervisningen och i vilken grad de kan bidra till kulturell inkludering som innebär att läraren använder sådana undervisningsmetoder som gynnar hela klassen.

Enligt Sela-Shayovitz och Finelstein (2020) bör läraren utveckla sådana färdigheter för att kunna förändra sin pedagogik så att den passar alla. I den kvantitativa forskningen med 92 deltagare kan man i resultatdelen vittna om vikten av att utbilda lärare i mångkulturell undervisning och förse dem med sådana färdigheter som förbättrar arbetet med studerande och ger en mer inkluderande undervisning. Markey och Brian (2021) menar att i det klassrum där den kulturella inkluderingen är synlig drar både elever och lärare nytta av mångfalden eftersom de olika utbildningsmetoderna och det breda tankesättet berikar inlärningsupplevelsen. Vårdlärarens pedagogiska utmaningar i den mångkulturella klassen styrs av att på ett ändamålsenligt sätt planera och genomföra en inkluderande undervisning.

Han et al. (2020) lyfter fram i sitt forskningsresultat värdet av att uppskatta mångfalden inom sjukskötarutbildningen, detta görs genom att respektera de kulturella skillnaderna och anpassa undervisningsstrategier för att tillgodose behoven hos varje elev. Forskningens urval bestod av totalt 48 pedagoger inom social- och hälsovårdsområdet och datainsamlingen gjordes i form av totalt 16 fokusgrupper. Resultatet visar att vårdlärare behöver kontinuerligt stöd och fortbildning för att de ska kunna använda sådana didaktiska metoder som gör undervisningen mer inkluderande.

2.2.2 Vårdlärarens kulturella kompetens i vårdutbildningar

Kulturell kompetens kan definieras som människans kunskaper, färdigheter, övertygelser och attityder och hur dessa anpassas i hanteringen av kulturella skillnader i arbetsmiljöer. Den kulturella kompetensen förutsätter en öppenhet och förståelse mellan individer med olika kulturella bakgrunder. Det innebär att vi har kunskap, eller har ett sådant förhållningssätt, som hjälper oss att skaffa kunskap om vår medmänniska. I Finland har man gjort en forskning som utgår från ett vårdlärarperspektiv och undersöker vilka element som påverkar implementeringen av kulturell kompetensinnehåll i

vårdutbildningen. Den kvalitativa forskningen utgjordes av semistrukturerade intervjuer med tolv vårdlärare. Trots att målet med forskningen var hur man implementerar kulturellt kompetensinnehåll i vårdutbildningen så har man i resultatdelen kommit fram till att vårdläraren bör få utbildning som stärker den kulturella kompetensen och att hela läroanstalten utvecklas i riktning mot att bli mer kulturellt kompetent (Paric et al., 2021).

Abaciogulu et al. (2020) har i sin forskning kommit fram till att lärare som har en positiv attityd mot mångkulturalism bidrar också till en mer kulturellt lyhörd undervisning. Lärarens kulturella kompetens ska användas för att göra undervisningen mer effektiv och relevant för studerande. Rent generellt så känner sig eleverna mer motiverade, engagerade och värdiga i sitt eget lärande om läraren är lyhörda för deras behov. Forskning visar att en positiv attityd kan öka lärarens förmåga att anpassa sig efter studerandes behov och stimulera deras engagemang för lärande (Kustati et al., 2020).

I en turkisk forskning

som utgjordes av 152 vårdlärare undersökte man faktorer som kunde påverka den kulturella kompetensen. I resultatet framkom att vårdlärarens personliga attityder och erfarenheter såsom utomlandsvistelser kan ha en positiv effekt på den kulturella kompetensen. Vårdläraren måste vara kulturellt kompetent (Simsek et al. 2017) eftersom det hjälper hen att förstå elevens olika sinnen, kulturella värderingar och varför vissa inlärningsstilar föredras före andra. Denna förståelse förbättrar undervisningen och inlärningsupplevelserna. Vårdläraren bör göra en medveten ansträngning för att förstå den andra kulturen och det är möjligt genom en ökad kulturell kompetens (Wang & Greenwood, 2015).

I en kinesisk forskning har man kommit fram till att vårdlärarnas kulturella kompetens och förmåga till kulturell inkludering påverkar undervisningen och de pedagogiska inlärningsmetoderna. I resultatdelen beskriver man ett globalt utvecklingsbehov av vårdstuderande för att ge bättre inlärningsresultat som gynnar de kinesiska vårdstuderande vid australienska universitet (Han, 2020). Skolor bör lägga vikt vid att lyfta fram kulturell kompetens både för vårdlärare och studerande. Enligt Simsek et al. (2017) finns det många vårdlärare som behöver stärka sin kulturella kompetens ytterligare. Schwarzenhal et al. (2019) menar att kulturell kompetens inte ett personlighetsdrag utan något som man kan lära sig till.

2.2.3 Pedagogiska möjligheter i mångkulturella klassrum

Lärarens positiva attityder mot mångkulturalitet utgör en grund för goda undervisningsmetoder. Lärare har en stor roll i att inkludera elever med olika kulturella bakgrunder i undervisningen för att nå framgång i studierna. I mångkulturella miljöer framkommer det särskilt tydligt att lärarens attityder och förväntningar påverkar undervisningen och lärandemålen (Mlinar & Krammer, 2021).

Kustati, Yusuf, Hallen, Al-Ami och Sermal (2020) har i sin forskning blandat kvalitativ och kvantitativ metod för att kunna svara på vilken inverkan engelskalärares attityder har på läranderesultaten i sex mångkulturella gymnasieskolor. Urvalet i forskningen bestod av 30 lärare och resultatet visade på en stor variation i lärarnas attityder som i sin tur påverkade studerandes läranderesultat. En god inställning till mångkulturalitet gav bättre läranderesultat. Dessutom kan lärarens positiva attityder till mångfald göra så att studerande får en positiv attityd till andra individers olikheter (Kustati, Yusuf, Hallen, Al-Ami, Sermal, 2020).

Lärare uppmuntras att vara kulturellt lyhörda i sin undervisning så att studerande genom sina tidigare erfarenheter kan skapa ny kunskap. Forskning inom vuxenutbildning visar på framgång i undervisningen när läraren tillämpar elevernas olika kulturella bakgrund under inlärningsprocessen (Benediktsson & Ragnarsdóttir, 2020). Lärarens kulturella engagemang och utformningen av kursplanen görs så att den passar alla och kan öka studerandes studieprestationer (Reid, 2019). Den kulturella mångfalden bland sjukskötarstuderande kan vara givande i den bemärkelsen att den stödjer den kulturella kompetensutvecklingen. Vårdlärare som är kulturellt lyhörda i sin undervisning påverkar studerandes inlärninng och säkerställer att den kulturella mångfalden värderas och elevernas bakgrunder respekteras (Markey & Brien, 2021).

Matinheikki-Kokko (2018) har i sin forskning kommit fram till att vårdlärarens kulturella kompetens ökar insikten om den individuella elevens pedagogiska behov som resulterar i en pedagogisk mångsidig undervisning. Markey och Brien (2021) har i sin forskning beskrivit olika strategier som vårdlärare kan använda sig av i planeringen av en inkluderande och kulturellt lyhörd undervisning. Forskningens slutsatser bekräftar att vårdläraren bör se till studerandes behov och kunna möta dem. Skolmiljön ska vara utformad som sådan att den är kulturellt inbjudande som ett sätt för studerande och lärare att

uppskatta de kulturella skillnaderna och lära sig av dem. Att främja inkluderingen innebär också att vårdläraren är kulturellt lyhörd i sina pedagogiska metoder. Planering av undervisningen är viktig för att vårdläraren ska kunna främja inkluderingen av studerande samt skapa en jämlik inlärningsmiljö. Att använda sig av flera olika undervisningsmetoder kan hjälpa till att synliggöra de individuella inlärningsstyrkorna hos vårdstuderande. Som ett resultat av varierande undervisningsmetoder stimuleras studerandes undervisning.

2.2.4 Pedagogiska utmaningar i mångkulturella klassrum

De flesta utmaningar i mångkulturella klassrum är från studerandes synvinkel men som automatiskt också påverkar läraren. Markey et al. (2021) betonar i sitt forskningsresultat nödvändigheten av att vårda mångkulturalitet och att ha en inkluderande lärandemiljö. Vidare beskriver de att det kan vara utmanande för studerande som kommer från ett annat land eller en annan kultur att anpassa sig till nya lärandesätt eftersom de kan skilja sig mycket från deras tidigare didaktiska utbildningsbakgrund.

Wolf och Phunga (2019) har under en period på ett år samlat in kvalitativ och kvantitativ data från åtta vårdstuderande. Resultatdelen visar på att språkskillnader är en stor utmaning i mångkulturella klassrum. Dessa skillnader kan bland annat leda till att studerande inte uppfattar det som sägs under föreläsningen samt har svårigheter i att uttrycka sig i både tal och skrift och därmed brister det i inlärningen. I forskningsresultatet framkommer det att språkliga svårigheterna yttrar sig främst i skriv- och lyssnaruppgifter samt att den akademiska skrivstilen skiljer sig åt mellan olika kulturer.

Marinenko (2021) har i sin kvantitativa forskning undersökt behovet av stöd hos studerande i mångkulturella klassrum. Forskningens urval omfattas av 92 lärare. I resultatet framkommer det att lärare ger olika typer av stöd för att möta studerandes behov, men utmaningen är att inte alltid veta vilken typ av stöd som bör ges. Språksvårigheter och lärarens behov att anpassa sig efter det framkom också som en utmaning i resultatdelen. Slutligen lyfte man fram utmaningar såsom låg ekonomisk status, upplevda diskrimineringar och fördomar samt kulturella och sociala skillnader. Vidare kan förståelsen av läroplanen samt lärarens och studerandes sociala positioner utgöra ett hinder i undervisningen. (Han et al., 2020).

Han et al. (2020) samlade in data från semistrukturerade fokusgruppsintervjuer vid yrkesskolor och yrkeshögskolor och kom i sitt forskningsresultat fram till att vårdlärare bör förse med sådan utbildning så att de kan möta de kulturella skillnaderna som påverkar elevernas inlärningsstilar, beteenden och samspel i klassen.

Cohen och Bekerman (2021) har i sin forskning undersökt olika kulturella förhållanden i klassrum. Med hjälp av 12 semistrukturerade tematiska intervjuer av totalt 17 deltagare bestående av lärare, kurshandledare och studerande har man i resultatdelen kommit fram till att en mångkulturell och tvåspråkig miljö påverkar det som händer i klassrummet och kan begränsa inläringen för studerande. Genom att ignorerar de olika kulturella grupperna i klassen minskas elevernas motivation och aktivitet. Ifall läraren i det mångkulturella klassrummet använder sin makt fel så kan det starkt påverka det som händer i klassen och begränsa den enskilda studerandes utbildningsmöjligheter. Skolan bör vara en plats som tryggar mångfalden och med pedagogiska medel förser studerande med den kunskap som tryggar lärandemålen.

Enligt Markey och Brien (2021) är det av stort värde för läraren att avsätta tid för att förstå studerandes bakgrund och pedagogiska behov. Trots att det många gånger kan vara utmanande så är det viktigt för läraren att få en förståelse för studerandes kultur och inlärningsstil eftersom det är kärnan i planeringsstrukturen och utbildningsmetoder som krävs för att möta de individuella och kollektiva inlärningsbehoven.

Wang och Greenwood (2015) har i sin forskning undersökt kinesiska sjukskötarstuderandes kommunikation och inlärningsstilar i australienska skolor. Forskningen visar att kinesiska inlärningsstilar är mycket mer komplexa än västerlänningar ofta uppfattar dem. Vårdläraren bör vara medveten om att de undervisningstekniker som används i västvärlden kan behövas justeras så att läromedlet som används utformas så att det även tilltalar den elevgrupp som har en annan kulturell bakgrund.

2.3 Sammanfattning av tidigare forskning

Sammanfattningsvis kan man utifrån tidigare forskning konstatera att det mångkulturella klassrummet skapar stora möjligheter både för vårdlärare och studerande. Den kulturella kompetensen hos både vårdlärare och studerande får möjlighet att stärkas och utifrån egna erfarenheter kan man skapa ny kunskap. Forskning visar också att vårdlärare använder sig ofta av varierande undervisningsmetoder i mångkulturella klassrum och detta kan gynna inläringen hos studerande. I det mångkulturella klassrummet tenderar vårdläraren, om hen har en sådan attityd, att på ett mer aktivt sätt respektera mångfalden och ha en mer inkluderande undervisning.

Om vårdlärarens kulturella kompetens är bristfällig så kan kulturella skillnader som till exempel traditioner och beteenden vara en utmaning i undervisningen i mångkulturella klassrum. Olikheter kan göra att man inte har förståelse för varandra som i sin tur påverkar undervisningen negativt. Språkskillnader lyfts fram som en stor utmaning i mångkulturella klassrum och vårdlärarens avsaknad av stöd från skolorganisationen lyfts fram flera gånger. Det kan vara tidskrävande och utmanande för vårdläraren att kritiskt granska sin egen pedagogik och därefter anpassa den så att den tilltalar alla.

3 Syfte och frågeställning

I detta kapitel beskrivs studiens syfte och frågeställningar. Eftersom den mångkulturella undervisningen innefattar många aspekter är det nödvändigt att avgränsa studien. I denna studie utgår man från lärarens pedagogiska perspektiv och syftet med studien är att beskriva vårdlärares upplevelser av undervisningen i ett mångkulturellt klassrum. För att få svar på syftet ska följande frågeställning besvaras:

-Hurudana upplevelser har vårdläraren av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum?

4 Teoretiska utgångspunkter

I detta avsnitt presenteras studiens teoretiska utgångspunkter. Som teoretisk referensram används James Banks fem utarbetade dimensioner om mångkulturell utbildning. Studien har även en vårdvetenskaplig

inriktning som utgår från ett livsvärldsteoretiskt perspektiv. Livsvärldsperspektivet är en teori som har sin grund hos Merleau-Ponty (Merleau, 1999). De båda teorierna gör uttryck i diskussionsdelen och jämförs och speglas med tidigare forskning och studiens resultat.

4.1 James Banks fem dimensioner om mångkulturell utbildning

Som teoretisk referensram används forskaren James Banks fem utarbetade dimensioner. Enligt tidigare forskning så lämpar sig denna teori vid implementering av mångkulturell undervisning i sjukskötartutbildningen (Bagnardi & Bryant, 2009). Teorin är lämplig i denna studie eftersom den utgår från vad lärare bör ta i beaktande vid undervisning i mångkulturella klassrum och hur man ska utveckla och anpassa undervisningen så att den lämpar sig för alla individer (Hansén & Forsman, 2011). Den teoretiska referensramen används i studien vid utformningen av intervjuguiden till fokusgruppsintervjuerna samt att studiens resultat speglas till teorin.

Forskning visar en positiv inverkan på studerandes lärande när lärare arbetar med Banks dimensioner i mångkulturell utbildning (Sleeter, 2018). De fem dimensionerna är *content integration*, *the knowledge construction process*, *prejudice reduction*, *an equity pedagogy* och *an empowering school*. (Banks & Banks, 2019). De fem dimensionerna om mångkulturell inkludering översätts till svenska som innehållsintegrering, konstruktion av kunskap, reducering av fördomar, rättvisepedagogik och möjliggörande.

I den första dimensionen, *innehållsintegrering*, använder läraren exempel och innehåll från olika kulturer och grupper direkt i undervisningen. Innehållet används för att ge exempel på nyckelbegrepp, principer och generaliseringar i det ämne eller den disciplin som undervisningen sker i. Införandet av det kulturella innehållet ska inte vara framtvingat av läraren utan sammansmälta med undervisningen på ett logiskt sätt. Det är möjligt att föra in exempel från andra kulturer inom alla ämnen men det kan ses som lättare inom vissa ämnen, till exempel kan man i musikundervisningen spela musik från andra kulturer. (Banks & Banks, 2019)

I den andra dimensionen, som Banks kallar för *konstruktion av kunskap*, lär sig studerande hur kunskap är konstruerad (Sleeter, 2018). Läraren hjälper studerande att förstå, granska och bestämma

underförstådda kulturella antaganden, värderingar, fördomar och perspektiv och den verkan de har på den kunskap som förmedlas i skolan (Hansén & Forsman, 2011). Läraren hjälper studerande att utifrån ett flerkulturellt förhållningssätt få en förståelse för hur olika kulturer påverkar den syn studerande har baserad på den kunskap som de redan har. Ett ämne lärs ut utifrån flera perspektiv och infallsvinklar för att få en bredare förståelse för ämnet (Banks & Banks, 2019).

Reducering av fördomar är den tredje dimensionen och innebär att läraren via sina undervisningsmetoder aktivt förmedlar en positiv inställning till alla i gruppen oavsett kulturell bakgrund (Hansén & Forsman, 2011). Det innebär att läraren inte har någon form av kritisk inställning till andra kulturer och har ett sådant förhållningssätt i klassen som minskar studerandes fördomar mot andra folkgrupper. Läraren kan i sin undervisning införa positiv innehåll om olika kulturer, rasgrupper och etniciteter som i sin tur kan hjälpa studerande att utveckla goda attityder mot individer med en annan kulturell bakgrund (Banks & Banks, 2019).

Den fjärde dimensionen, *rättvisopedagogik*, innebär att läraren förändrar sin undervisning så att den underlättar inläringen för elever med olika etnicitet, kultur och språk (Hansén & Forsman, 2011). För att läraren ska få en uppfattning om i vilken utsträckning de återspeglar mångkulturella frågor i sin undervisning så bör en analys av den egna undervisningen göras. Undervisningen blir rättvis när läraren justerar den så att den underlättar för alla studerande oavsett kulturell bakgrund (Banks & Banks, 2019).

Den sista dimensionen kallas för *möjliggörande* och innebär att hela skolledningen, inte enbart den enskilda läraren, förändrar skolans kultur i den riktningen att alla elever, oavsett bakgrund, har samma möjlighet att klara sig lika bra i skolan och i dess kulturliv (Hansén & Forsman, 2011). Alla som ingår i skolans personal bör aktivt delta i att förändra och upprätthålla förändringar som leder till en mer rättvis skola (Banks & Banks, 2019).

4.2 Ett vårdvetenskapligt livsvärldsperspektiv

Studien har en vårdvetenskaplig inriktning och utgår från en teori om livsvärldsperspektivet som har sin grund hos Merleau-Ponty. Livsvärlden presenteras som den faktiska upplevda världen i vilken praktiskt taget hela vårt liv äger rum och är baserad på de erfarenheter som vi har (Dorfman, 2009). Dahlberg (2013)

som har anpassat livsvärldsperspektivet i det vårdvetenskapliga sammanhanget, har skapat en modell för att beskriva varje människas existentiella värld samt ett hjälpmedel för att förstå våra medmänniskor. Utifrån ett livsvärldsperspektiv ser man på människan som en varelse som påverkas av alla företeelser runtomkring en. Det kan handla om vilka människor man befinner sig runt, och hur världen runtomkring en samverkar med en. I allt som vi är och gör finns livsvärlden med och skapar på det sättet ett samband med övriga världen.

Inom vården vill man stärka patientens hälsa genom att få en förståelse för hur lidande och hälsa påverkar patienten i sin egen situation (Dahlberg & Segesten, 2010). Trots att livsvärlden delas med andra så är den högst personlig och unik för var och en (Dahlberg & Segesten, 2010) och innebär att man i ett livsvärldsperspektiv beaktar människans unikheter. Med unikheter innebär det att varje människas erfarenhet är unik. Tidigare forskning visar att den mångkulturella pedagogiken påverkas av lärarens kulturella kompetens som innebär krav på en öppenhet och förståelse för den individuella eleven (Wang & Greenwood, 2015). Livsvärldsperspektivet i utbildning kräver ett förhållningssätt där studerandes levda verklighet bejakas och vårdlärarens strävan efter att förstå elevens livsvärld utan att förminska den. Vårdvetenskapens ontologiska utgångspunkter i en livsvärldsansats innebär att man tar hänsyn till människans unikheter. Detta synsätt grundar sig i att lärandet påverkas av tidigare erfarenheter och är individuellt hos varje studerande vilket läraren bör ta i beaktande under hela lärandeprocessen (Dahlberg et al., 2003).

5 Genomförande av studien

I detta avsnitt beskrivs studiens design, urval, datainsamling och analysmetod.

5.1 Design och kontext

De två vanligaste forskningsmetoderna som används är kvalitativ och kvantitativ metod. Båda metoderna syftar till att skapa en bättre förståelse för samhället samt hur olika människor och samhällsgrupper påverkar varandra. Den kvantitativa datan omvandlar information till siffror och mängder medan den kvalitativa datan samlar in information som beskriver ett fenomen. Den kvalitativa metoden beskriver

alltså ett ämne snarare än att hitta samband eller mäta det. Vilken metod man väljer att använda sig av i sin studie beror på studiens frågeställningar (Holme & Solvang, 1997).

När en studie syftar till att skapa förståelse för till exempel mänsklig kommunikation så är omständigheterna sådana att de inte går att mäta med objektiva mätningar (Holme & Solvang, 1997). Syftet med studien är att beskriva vårdlärares upplevelser av undervisningen i ett mångkulturellt klassrum, och eftersom målet med den kvalitativa metoden är att få en förståelse för det ämne som man arbetar med (Holme & Solvang, 1997) så anses metoden vara lämplig för studien.

5.2 Fokusgruppsintervju som datainsamling

Fokusgrupp är en kvalitativ datainsamlingsmetod som används inom alla discipliner (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017) och lämpar sig när man vill få en uppfattning om ett visst ämne eller frågeställning. En fokusgrupp består av en grupp personer som under en begränsad tid och under ledning av en moderator fördjupar sig i det ämne som är tänkt att man ska få en djupare förståelse om (Alvehus, 2019). Fokusgrupper är lämpligt att använda för att föra samman en grupp av deltagare med relevanta erfarenheter och expertis inom ett visst område (Busetto et al., 2020). I en fokusgrupp framkommer inte enbart den enskilda individens åsikter och attityder, utan också hur dessa formas och utvecklas genom gruppinteraktion. Deltagarna i fokusgruppen får möjlighet att reagera på varandras upplevelser som i sin tur bidrar till att man får ett bredare perspektiv på det som studien syftar till att svara på. Moderators uppgift är att styra gruppinteraktionen och deltagarnas diskussion i den riktning man önskar (Alvehus, 2019).

Intervjufrågorna som finns representerade i intervjuguiden (se bilaga 1) i denna studie utgår från att vara semistrukturerade. Det innebär att moderatormen styr intervjun men deltagarna tillåts i viss mån diskutera med varandra utanför ramarna för intervjuguiden (Wibeck, 2010). Den semistrukturerade formen känns lämplig med tanke på studiens syfte som är att beskriva vårdlärares upplevelser av undervisningen i ett mångkulturellt klassrum. Utformningen av intervjuguiden utgår från studiens syfte och frågeställningar (Wibeck, 2010). Det är avgörande att frågorna är flexibla men formuleras på det sättet att det framkommer hur deltagarna upplever sin värld. Enligt Bryman (2018) ska man i utformningen av intervjuguiden fundera kring vilka frågor det är man behöver få svar på för att kunna besvara studiens

frågeställningar. Frågorna ska inte vara allt för specifika och bör formuleras så att de utgår från deltagarnas perspektiv.

För att undvika att min egen förståelse ska styra innehållet i intervjuguiden så har man låtit tidigare forskningen i ämnet samt studiens syfte och frågeställning fungera som grund vid utformningen av intervjuguiden. Vidare inspirerades man av James Banks fem utarbetade dimensioner om mångkulturell utbildning när frågorna formulerades. Livsvärldsperspektivet, studiens vårdvetenskapliga teori, användes inte i utformningen av intervjuguiden. Slutligen landade intervjuguiden på åtta nyckelfrågor samt sex stödfrågor. Man hade sammanställt stödfrågor i intervjuguiden så att de ska kunna användas vid behov ifall diskussioner fokusgruppsintervjuerna inte löpte på som önskat. Man behövde inte använda stödfrågorna under någon av intervjuerna utan istället följde man de åtta nyckelfrågorna från början till slut enligt intervjuguiden. Forskningsfrågorna var utformade så att de var lättförstådda och svarade på studiens frågeställningar. Ledande frågor undveks och på det sättet öppnade mina frågor upp för diskussion. Det är avgörande att frågorna är flexibla men formuleras på det sättet att det framkommer hur deltagarna upplever sin värld (Bryman, 2018). Ledande frågor undveks under intervjuerna och ett språk som tolkas som begripligt för alla har använts.

Processen börjades med att ansöka om forskningstillstånd (se bilaga 2) till två olika yrkeshögskolor i Finland. Det tog över två månader att få forskningslov beviljat vilket var en längre tid än man hade räknat med. När forskningslov väl var beviljat så skickades en inbjudan ut till samtliga vårdlärare på de båda skolorna. Till en början var endast två personer intresserade av att delta i fokusgruppsintervjun varpå en ny inbjudan skickades ut för att ytterligare öka chansen att få fler deltagare. Det fanns inte någon tid att börja ansöka om ett nytt forskningslov från en annan yrkeshögskola. Slutligen fick man ihop fyra deltagare till intervjuerna och gjorde upp en ny plan om att ha endast en fokusgrupp för att ännu en gång öka möjligheten till gruppinteraktion och ökad diskussion.

Med hjälp av det elektroniska verktyget Doodle så bestämdes ett datum för fokusgruppsintervjuerna. Under fokusgruppstillfället visade det sig att endast två deltagare dök upp trots att vi hade stämt träff med alla fyra. Fokusgruppsintervjun genomfördes ändå med endast två deltagare och man ordnade sedan med en ny fokusgruppsintervju för de två resterande deltagare. Ena fokusgruppen gjordes via Zoom och den andra via Teams, båda är tjänster som tillåter video- och ljudinspelning. Under intervjuerna följde

moderators intervjuguiden. Den ena intervjun tog cirka 45 minuter och den andra tog cirka 60 minuter. Båda intervjuerna spelades in med hjälp av de tidigare nämnda tjänsternas inspelningsfunktion samt en extra inspelning på min mobiltelefon.

5.3 Urval och deltagare

Fokusgrupp kan ses som ett tillfälle där människor möts för att diskutera ett visst ämne i form av en ledd gruppdiskussion. Sammansättningen av gruppen är avgörande för att få en bred representation av målgruppen (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017). Rekommenderat antal deltagare i en fokusgrupp är 6-12 stycken. (Alvehus, 2019). Homogenitet innebär att gruppdeltagarna delar liknande erfarenheter vilket utgör en grund till att skapa en lyckad diskussion. I den heterogena gruppen ser man en skillnad mellan gruppdeltagarna och fördelen är att den täcker in mångfalden inom den utvalda målgruppen (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017).

I studien har man haft två fokusgrupper med två deltagare i varje grupp. Deltagare i fokusgrupperna var fyra vårdlärare från två olika yrkeshögskolor i Finland. Samtliga deltagare var av kvinnligt kön. Deltagaren med erfarenhet som vårdlärare blev utexaminerad vårdlärare för tre år sedan. De övriga hade över tio års erfarenhet som vårdlärare. Tre av deltagarna har undervisat i engelskspråkiga, mångkulturella grupper avsedda för individer med ett annat språk än svenska eller finska. En vårdlärare har endast undervisat i traditionella klassrum där svenska är huvudspråket men där man ändå kan urskilja ett flertal olika kulturer. Den ena vårdläraren arbetade i nuläget inte som vårdlärare men har en lång erfarenhet som det, resten av deltagarna var just nu aktiva som vårdlärare.

Fokusgrupperna var heterogena till sin karaktär eftersom deltagarna är i olika åldrar, har olika lång erfarenhet av läraryrket samt har arbetat med elever med olika kulturella bakgrunder under olika lång tid. Studien exkluderade deltagare som till sitt yrke inte är utbildad vårdlärare eller inte har någon erfarenhet av undervisning i mångkulturella klassrum.

5.4 Analys av data

I analysen drar man slutsatser utifrån det insamlade materialet som sedan ska bidra till nya förståelser och kunskaper. Analysprocessen börjar redan när datainsamlingen sker och forskaren får då en första

förståelse av materialet i relation till studiens motiv och syfte. Analys av data får inte påverkas av förutbestämda uppfattningar utan bör vara systematisk så att den styrs av en på förhand bestämd process (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017). Analysmetoden i detta arbete är kvalitativ innehållsanalys som är den vanligaste analysmetoden vid fokusgruppsintervjuer. Denna metod är lämplig för att skapa en helhetsbild av innehållet. I jämförelse med helt ostrukturerade fokusgrupper så är den semistrukturerade formen till viss del enklare att strukturera materialet systematiskt (Wibeck, 2010).

Grunden till den kvalitativa innehållsanalysen som används i studien är hämtad från Graneheim och Lundmans (2004). Viktiga begrepp i den kvalitativa innehållsanalysen som används för att beskriva analysprocessen är analysenhet, domän, meningsenhet, kondensering, abstraktion, kod, kategori och tema. Den mest lämpliga analysenhet är hela intervjun som är så pass omfattande att den täcker det som efterfrågas i studien och samtidigt så pass liten att den är lätthanterlig under hela analysprocessen. Utifrån analysenheterna väljs sedan domäner ut som sedan omvandlades till meningsenheter. Domän beskrivs som de delar av texten som hör samman genom att de har något gemensamt. Innehållsanalysen grundar sig på meningsenheter som är ord eller meningar som på något sätt är meningsbärande. När man har kunnat plocka ut meningsenheterna från det insamlade materialet så kondenseras, det vill säga förkortas, innehållet ner till koder som beskriver innehållet. Enligt Busetto et al. (2020) beskriver kodningen som att göra rådata mer lätthanterlig. Slutligen jämförs koderna och sammanförs till kategorier som har som syfte att svara på frågan ”vad?”.

Den ursprungliga planen för studien var att ha två fokusgrupper med 5-6 vårdlärare i varje grupp. Till planen hörde även att fokusgrupperna skulle hållas på deltagarnas arbetsplatser för att skapa en känsla av samhörighet och att kunna tolka kroppsspråk och dylikt som inte framkommer på distans för att ytterligare öka trovärdigheten i studien. Eftersom coronapandemin förvärrades i samband med att intervjuerna skulle göras så bestämdes det att dom görs på distans.

Analysprocessen i studien har utgått från de ovannämnda begreppen. Den insamlade datan, även studiens analysenhet, består av två intervjuer. Man lyssnade igenom de båda inspelade intervjuerna som var cirka 45 minuter och 60 minuter. Intervjuerna transkriberades och resulterade i 20 A4 sidor med textstorlek 12 och radavstånd 1.5. Det transkriberade materialet lästes igenom ett flertal gånger för att ytterligare skapa en djupare förståelse för det insamlade materialet. För att hitta likheter i innehållet så identifierades först

meningsenheterna som sedan kodades för att därefter placeras i olika kategorier. De slutgiltiga kategorierna fick korta, beskrivande namn som i korthet representerade studiens resultat. I slutet av analysprocessen hittades sju huvudkategorier och 17 underkategorier. En överblick av analysprocessen kan ses i Bilaga 3.

6 Etik

Denna studie följer de forskningsetiska anvisningarna som publicerades år 2012 av den forskningsetiska delegationen i samråd med det finländska vetenskapssamfundet. Syftet med publikationen var att fungera som en modell för samt främja god forskningspraxis som bidrar till att forskningen blir tillförlitlig med trovärdiga resultat och ökar forskningskvaliteten. Åbo Akademi är en av de organisationer som har valt att förbinda sig till de forskningsetiska anvisningarna (TENK, 2012). Innan forskningsprocessen påbörjades så gjordes ett handledaravtal som följdes under hela forskningsprocessen. I enlighet med publikationen "*God vetenskaplig praxis*" så bör också handledarna ta de centrala utgångspunkterna för god vetenskaplig praxis i beaktande (TENK, 2012).

I publikationen "*God vetenskaplig praxis*" lyfter man bland annat fram allmän omsorgsfullhet, noggrannhet i forskningen samt hantering av data och forskningsresultat i enlighet med kraven på vetenskaplig forskning som centrala utgångspunkter. I studien respekteras andra forskningar på det sättet att deras forskningsresultat tillfaller dem och att inte någon form av kopiering görs. Forskningstillstånd har ansökts inom de organisationer som studien görs. De etiska principerna enligt publikationen tas i beaktande under hela arbetets gång. (TENK, 2012)

6.1 Etiska aspekter inom fokusgrupper

Fokusgrupper kan ses vara mer etiskt krävda än den styrda intervjun eftersom människor har en större möjlighet att uttrycka sina egna åsikter på det sätt som de önskar. Dessutom kan deltagarna, även om det inte är önskvärt för forskaren, enklare välja att avstå från att svara på något (Wibeck, 2010). Denna aspekt tas även i beaktande i denna studie så att ingen behöver känna sig kränkt eller dela med sig av privatlivet mer än önskas. All information om deltagare sparas men skyddas noggrant så att konfidensen kan utlovas

och uppnås (Wibeck, 2010). Detta innebär att alla namn och sådan information som kan urskilja en individ ändras i studien. Ljudinspelningen förvaras på ett säkert sätt och raderas efter att studien är gjord.

Deltagarna i studien har rättigheter som de bör få veta om (Wibeck, 2010). Via mail har deltagarna inför fokusgruppsintervjuerna fått information om studiens syfte (se Bilaga 4) för att stimulera tankarna inom ämnet samt hur intervjun kommer att gå till i praktiken. Deltagarna informerades även om att intervjuerna spelas in samt rättigheten att lämna studien när som helst. I och med intervjuerna får medlemmarna automatiskt en viss mängd information om varandra vilket de får uppmaning om att inte får lämnas ut till allmänheten. Detta är dock något som skribenten inte kan garantera att följs eftersom det ansvaret ligger hos deltagarna, och detta får deltagarna information om innan intervjun påbörjas. Slutligen bör varje deltagare samtycka till att delta i studien, se bilaga 5.

Denna studie berör förhållanden och situationer på arbetsplatsen vilket kan för vissa ses som ett känsligt ämne. Under intervjun bör moderatoren vara uppmärksam på ifall någon deltagare upplever situationen vara stressande. Detta kan ses till exempel genom att granska deltagarnas kroppsspråk. Ifall en sådan situation leder moderatoren in diskussionen på ett enklare spår alternativt tar en paus i intervjun (Wibeck, 2010). I studien hölls fokusgruppsintervjuerna på två olika tillfällen med två deltagare per intervju. Alla deltagare hade erfarenhet av att använda Zoom och Teams och tekniken löpte på felfritt. Ljud- och videokvalitén var bra. Deltagarna hade alla avsatt tid för intervjuerna och på det viset upplevdes ingen stress. Diskussionen fungerade bra trots att den skedde på distans och det blev knappt något tillfälle där man pratade i mun på varandra. Atmosfären under intervjuerna upplevdes som avslappnad och lugn. Eftersom samtliga deltagare hade samma typ av erfarenhet och expertis så skapades en känsla av samhörighet och acceptans.

7 Resultat

I detta kapitel redovisas studiens resultat som baseras på kategorier som är framtagna genom den kvalitativa innehållsanalysen. Studiens enda forskningsfråga är *Hurudana upplevelser har vårdläraren av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum?* och den presenteras under följande två huvudkategorier: positiva upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum och utmanande upplevelser av att

undervisa i ett mångkulturellt klassrum. Under de två huvudkategorierna har följande sju kategorier tagits fram: möjlighet till ökad kulturell kompetens, god och inkluderande klassanda, språkskillnader utmanar inläringen, olika syn på tiden utmanar inlärningsprocessen, brist på stöd hos vårdlärare, val av undervisningstema styrs av kulturella skillnader och vårdlärarens människosyn kan påverka undervisningen. För att ytterligare bevara anonymiteten i studien så representeras lärarna som deltog i fokusgruppsintervjuerna med beteckningarna lärare 1, lärare 2, lärare 3 och lärare 4. En sammanfattning med studiens resultat och dess huvud- och kategorier kan ses i Bilaga 6.

7.1 Positiva upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum

Nedan presenteras studiens resultat med de positiva upplevelser som vårdlärarna hade av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum.

7.1.1 Möjlighet till ökad kulturell kompetens

Samtliga vårdlärare i de båda fokusgrupperna upplever att undervisningen i ett mångkulturellt klassrum stärker den egna kulturella kompetensen. I likhet med forskningen framkom ett flertal gånger att den kulturella kompetensen stärks i ett mångkulturellt klassrum både bland medstudenter och vårdlärare. Det framkom tydligt under intervjuerna att vårdlärarna upplevde det som en rikedom att ta del av de kulturella skillnaderna. Enligt alla vårdlärare var det positivt att få ta del av många olika kulturer och samtidigt stärka den egna kulturella kompetensen, lärare 1 beskrev det enligt följande:

”Vi får ju en stor möjlighet i att ta del av hur man tänker i olika delar av världen, hur man på det sättet kan förstå hur det är på andra ställen i världen. Ja, det ser jag som en möjlighet. Jag som lärare lär mig jättemycket av de här klasserna”

I fokusgruppsintervjuerna framkommer också från samtliga vårdlärare att det är en stor möjlighet man får i det mångkulturella klassrummet genom att lära sig av och om varandra. Enligt lärare 2 behöver de kulturella skillnaderna nödvändigtvis inte innebära att man är från helt olika länder och att kulturerna skiljer sig kraftigt åt, och att man kan lära sig av varandra oavsett:

”Jag skulle kunna tillägga att vi har studerande från nordnorden och Finland i våra mångkulturella klassrum och då kommer ju det perspektiv med då.”

Under fokusgruppsintervjuerna fortsätter man starkt betona vikten av att på olika plan lära sig av och med varandra. Under fokusgruppsintervjuerna framkom det att man redan bland de finlandssvenska och finskspråkiga studerande kan se en kulturell skillnad och att man även där får möjligheten att lära sig av varandra. Enligt lärare 4 hittar man olika kulturer överallt som man kan dra nytta av. I svenskfinland kan det också handla om kulturskillnader mellan finlandssvenskar och finländare som har finska som sitt modersmål:

”De kulturella skillnaderna hittar man i alla klassrum, oavsett om tanken är att det är en mångkulturell klass eller inte. Studerande får lära känna varandra och vi lärare får lära oss av varandras olikheter”

7.1.2 God och inkluderande klassanda

Under fokusgruppsintervjun lyfter vårdlärarna tre av vårdlärarna fram ett flertal gånger att öppenheten och vänligheten är mer påtaglig i mångkulturella klassrum. Diskussionerna tenderar att bli bredare och mer öppna vilket är ett sätt för vårdlärarna att få studerande att känna sig inkluderade. I mångkulturella klassrum tenderar studerande själva att vara inkluderande mot vårdläraren och medstuderande. Vårdlärarna har på det sättet ett inte lika stort krav på att få studerande att känna sig inkluderande i och med den välkomnande atmosfären som ofta råder i de mångkulturella klassrummen. Vårdlärare 1 upplevde att ribban för att öppna upp för diskussion är lägre än i traditionella klassrum vilket många gånger leder till bra diskussioner och automatiskt inkluderar flera studerande:

”Jag upplever att många gånger att de studerande är väldigt pratsamma, de frågar mycket, de är väldigt intresserade, det blir mycket diskussioner, på det sättet tycker jag de blir inkluderade bra, jag upplever många gånger att man har en levande diskussion.”

I fokusgruppsintervjun framkom att studerande i mångkulturella klassrum tenderar att med lägre tröskel kontakta vårdlärarna, till och med utöver arbetstid. Den öppna och välkomnande atmosfären i klassrummet har till och med lett till stadiga vänskaper bland studerande och vårdlärare, ett fenomen som

inte ses lika ofta i de homogena klassrummen. Ett flertal gånger lyfts den positiva klassandan fram som ett återkommande tema som skapar stora möjligheter i det mångkulturella klassrummet. Enligt vårdlärare 3 har det mångkulturella klassrummet utvecklats både som vårdlärare och person:

”..man vet att det i ett mångkulturellt klassrum blir en diskussion, men vet som lärare att det blir roligt. Alla svarar, det är diskussion från början till slut. De är väldigt artiga mot lärare och jag har fått lära mig så mycket av studeranden.

Vårdlärare 3 lyfter fram att undervisningen blir mer inkluderande eftersom man i de mångkulturella klassrummen ofta är mer tydlig, går framåt i långsammare takt och att undervisningen är på flera språk:

”Eftersom man vet att det finns språkskillnader i klassrummet så upprepas ofta saker ett flertal gånger för att säkerställa att alla förstår. Föreläsningmaterialet är ofta på flera språk och på det sättet ökar det automatiskt inläringen och inkluderingen bland studerande.”

7.2 Utmanande upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum

Nedan presenteras studiens resultat med de utmanande upplevelser som vårdlärarna hade av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum.

7.2.1 Språkskillnader utmanar inläringen

Alla vårdlärare enades om att språkskillnader är en svår uppgift att hantera. Majoriteten av vårdlärarna i fokusgruppsintervjun måste undervisa på engelska som inte är deras och inte heller alltid studerandes modersmål. Det händer ofta i undervisningssituationer att man inte förstår varandra och då är det automatiskt inläringen som lider. Enligt lärare 3 är det svårt att undervisa om man inte förstår varandra:

”Men egentligen är nog största utmaningen det här språket, att kommunicera på engelska. Det är varken mitt modersmål eller deras utan de har ett helt annat. Så ska vi ha undervisning på engelska. Det har varit jättesvårt med en del, jag har inte själv varit så duktig på engelska när jag har börjat. Så ska man förstå vad den andra säger och menar, det har varit den största utmaningen det med språket.. och då har vi ju nog ett problem om vi inte kan kommunicera och förstå varandra. Det har varit en utmaning.

Det är inte enbart det engelska språket som kan ses som en utmaning i mångkulturella klassrum. I det finlandssvenska klassrummet händer det även att man har studerande som har finska som sitt modersmål och även där kan det också bidra till en utmanande kommunikation både bland studerande och lärare:

”Vi har ju finlandssvenska och finskspråkiga studerande i samma grupp och man märker att det finns en kulturell skillnad mellan dem. Språket kan vara utmanande både bland studerande och lärare, men vi lär oss av varandra”

7.2.2 Olika syn på tiden utmanar inlärningsprocessen

En annan utmaning som lyfts fram är synen på tiden. Enligt majoriteten av vårdlärarna så tenderar synen på tiden att skilja sig mycket mellan olika kulturer. Vårdlärarna beskriver att studerande i mångkulturella klassrum tenderar att hålla tider sämre än i övriga klasser. Ett vanligt mönster verkar vara att studerande i mångkulturella klassrum kommer och går mer mitt under föreläsningarna och ursäktar sig därefter. Vårdlärare 1 beskriver detta som utmanande:

”...att det här med att hålla tider, just i början upplevde jag att det var ganska jobbigt. Det var nånting som var lite såhär utmanande, man börja lektionen och de droppa in lite vartefter. Det var nog för mig i början en utmaning att man kanske inte hade samma syn på klockan”

Vårdlärare 4 upplever också att synen på tiden i det mångkulturella klassrummet som något utmanande:

”..jag upplever samma med det, de kommer och går och ursäktar sig när de kommer sent”

7.2.3 Brist på stöd hos vårdlärare

Det framkommer under fokusgruppsintervjuerna att den kulturella kompetensen stärks av erfarenhet som leder till en sådan kunskap som man kan dra nytta av i undervisningen. Däremot kan en bristande kulturell kompetens också ses som en utmaning och därmed också uttrycks ett behov av stöd. Vårdlärare 3 uttrycker en osäkerhet kring upplevelsen av sin egen kompetens i ett mångkulturellt sammanhang:

”Men det skulle behövas bättre möjligheter att kunna planera och så man kan sätta sig in i det här mångkulturella så man känner sig tryggare och mer kompetent som lärare.”

Undervisningen i det mångkulturella klassrummet påverkas av de möjligheter och utmaningar som finns. Gemensamt för samtliga vårdlärare som deltog i fokusgruppsintervjun var att de inte på något sätt, varken i sin egen utbildning eller på arbetsplatsen, har blivit förberedda i att undervisa i mångkulturella klassrum. Vårdlärare 4:

”Vi har inte fått någon speciell utbildning i att undervisa i mångkulturella klassrum, varken på arbetsplatsen eller i utbildningen, fast det nog skulle behövas. Man har inte fått stöd eller något i undervisningen kring det.”

Även fast vårdlärarna inte har fått någon form av förberedelse eller skolning i att undervisa i mångkulturella klassrum så verkar behovet av stöd vara stort. Det råder en viss osäkerhet i exakt hurudant stöd man önskar få, men vårdlärarna är eniga om att det finns behov av någon form av stöd när man undervisar i mångkulturella klassrum. Två vårdlärare är eniga om att det främsta stödet hittas i sin egen erfarenhet, vårdlärare 2 drar nytta av sin långa erfarenhet:

”Kanske då mera för mig med erfarenhet, då jag har jobbat med det en längre tid. Jag vet hur jag ska planera och vad jag kan förvänta mig.”

Utöver att hitta en trygghet och stöd i sin egen erfarenhet så framkommer diskussion med kollegor som ett sätt att att finna stöd i att undervisa i mångkulturella klassrum. Vårdlärare 3 lyfter även fram vikten av diskussion kring erfarenheter:

”Där kan jag tänka lite det här att det kanske man kan diskutera med kollegorna eller fråga hur de upplever det, man kan diskutera erfarenheter tillsammans.”

7.2.4 Val av undervisningstema styrs av kulturella skillnader

Olika kulturer ser på saker på olika sätt vilket också tas i beaktande av lärarna i undervisningen. Enligt vårdlärarna så väljer de aktivt ämnen som är aktuella för just den mångkulturella grupp man undervisar, och dessa ämnen kan väljas med hjälp av lärarens kulturella kompetens. Det innebär att läraren bör ha en tillräckligt hög kulturell kompetens för att kunna avgöra vilka ämnen som är lämpliga och hur dessa lyfts fram i undervisningen. Lärare 2 lyfter fram kulturskillnaderna och hur dessa respekteras i undervisningen samt vikten av den kulturella kompetensen för att hantera detta:

”Det är nog temat, att man är professionell. Dom kommer från olika kulturer och dom ser på saker på olika sätt. Det finns mycket fördomar, förhanduppfattningar och kanske just teman som kan vara ganska besvärliga ur ett mångprofessionellt perspektiv. T.ex. övervikt, vaccinering, barnsexuell hälsa... Alltså där borde jag mer kunna planera på förhand och ta med dom så att ingen känner sig kränkt så att man på det sättet sku kunna ha med dom här förhandsuppgifterna från olika kulturer.”

Trots att man aktivt väljer ett ämne som är lämpligt att presentera i det mångkulturella klassrum som man undervisar i så är det viktigt att inte kränka studerande. I det mångkulturella klassrummet är det viktigt att komma ihåg att det är flera kulturer som ser på saker på olika sätt. Det är också ett sätt att få studerande inkluderade genom att välja teman som de känner igen eller kan relatera till. Dock är det viktigt att de lär sig relevant information. En av respondenterna brukade hänvisa sina källor till THL:s hemsida för att säkerställa att man ger den information som rekommenderas i Finland och inte har egna åsikter i frågan. Vidare lyfter lärare 4 fram vikten av att inte kränka studerande i sitt val av tema:

”att man inte säger något fult, obetänkt eller på fel sätt som har att göra med sådana värderingar som de har så att man inte gör övertramp på det. Jag vet att man ser på övervikt på olika sätt, att t.ex. i vissa länder tycker man att övervikt är något vackert och positivt. Det visar på rikedom och välmående medan man i Europa ser sjukdomarna bakom övervikten. Jag tänker att den vägen går jag för att vara professionell, jag rekommenderar allt som THL rekommenderar och allt som finns här i Finland som hjälper mig att inte kränka nån i den själva situationen.”

Vårdlärare 3 brukar aktivt välja tema i sin undervisning baserad på de olika kulturerna i klassrummet:

”..jag försöker absolut välja tema som studerande kan känna igen sig i”

7.2.5 Vårdlärarens människosyn kan påverka undervisningen

Undervisningen i mångkulturella klassrum påverkas av vårdlärarens egen människosyn. Samtliga respondenter är eniga om att den egna människosynen påverkar undervisningen i mångkulturella klassrum. Vårdlärarna betonar vikten av att visa respekt och att behandla alla människor på ett värdigt sätt. En av respondenterna kopplar ihop den goda människosynen med sjukskötyrket, och att den kan appliceras på studerande när man arbetar som vårdlärare. Öppenhet och vikten av att lyssna lyfts fram som viktiga ämnen. Vårdlärare 1 summerar människosynen enligt följande:

”Det har att göra med vad man har för människosyn överlag. Om jag ser en studerande i en mångkulturell grupp eller i en annan grupp så ska det inte ha någon skillnad, för mig är det en studerande oavsett kulturell bakgrund... jag tror det viktigaste är att vi som lärare kan ha den här öppenheten, vi försöker förstå och lyssna. Det är också hur jag välkomnar dem, att de känner att de kan komma och fråga om det är någonting och det gäller alla studerande.”

Att det är en fördel att ha en vårdutbildning i bagaget framkommer ett flertal gånger. Vårdlärare 2:

”Vi är vårdare och vi har vår människosyn. Att man verkligen är medveten om de här kulturella olikheterna och att man tar det i beaktande i sin undervisning”

8 Diskussion

I detta kapitel görs en kritisk granskning av undersökningsmetoden samt en strukturerad analys av resultatet. Resultatdelen analyseras i relation till tidigare forsknings samt utifrån studiens teoretiska utgångspunkter.

8.1 Metoddiskussion

Metoddiskussionen är ett sätt att visa hur kvaliteten i studien tryggas och enligt Cope (2014) ska man diskutera begreppen tillförlitlighet, verifierbarhet, pålitlighet och överförbarhet. I detta kapitel diskuteras begreppen i relation till studiens styrkor och svagheter.

8.1.1 Tillförlitlighet

Tillförlitlighetsbegreppet är ett kriterium för att bestämma den kvalitativa forskningens trovärdighet. Tillförlitligheten stärks om resultatet svarar på studiens syfte. Resultatet ska baseras på den insamlade datan och inte på forskarens förförståelse. I en bra forskning så låter forskaren respondenterna läsa igenom materialet och resultatdelen som en chans att bestämma resultatens trovärdighet (Farrelly, 2013). Tillförlitlighet syftar på att respondenternas sanning ska lysa igenom i resultatdelen. Tillförlitligheten ökar om urval av deltagare och design är lämplig för studiens syfte (Cope, 2014).

Eftersom fokusgrupp är en kvalitativ datainsamlingsmetod som används inom alla discipliner (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017) och lämpar sig när man vill få en uppfattning om ett visst ämne eller frågeställning så är det en passande metod för denna studie. Studiens bakgrund baseras på artiklar som är nästan helt uteslutet max fem år gamla och är sökta i flera olika databaser med relevanta sökord för studien vilket stärker studiens tillförlitlighet. Sökorden har varit på svenska, finska och engelska för att få en större chans till en bredare bakgrund. Denna studie innehåller ingen artikelsammanfattning som ger läsaren en tydlig bild av processen i litteratursökningen vilket kan dra ner på tillförlitligheten.

Deltagarna i fokusgruppsintervjun anses vara lämpliga för studiens syfte. Alla deltagare har erfarenhet av att arbeta som vårdlärare i mångkulturella klassrum vilket är målgruppen för studien. Däremot var en av deltagarna inte aktiv som vårdlärare. Man bedömer ändå att det inte påverkar tillförlitligheten eftersom hennes erfarenhet är lång och hon arbetar nu med mångkulturalitet på ett annat sätt. Rekommenderat antal deltagare i en fokusgrupp är 6-12 stycken (Alvehus, 2019), medan denna studie enbart hade två fokusgrupper med två respondenter i varje grupp. Antalet respondenter i mina fokusgrupper är betydligt färre än det rekommenderade vilket troligtvis påverkar resultatet. Om man hade haft fler respondenter så hade möjligheten att få ett bredare resultat med fler åsikter varit större. Nackdelen med ett brett resultat

är att det förlänger analysprocessen men fördelen är möjligheten till ett mer beskrivande och tillförlitligt resultat.

I denna studie har man, som i så många andra kvalitativa studier, skrivit ut intervjuerna. Transkriberingen har en tendens att både medvetet och omedvetet påverka underlaget för analysen. Patel och Davidson (2011) menar att tal- och skriftspråk inte är samma sak och viktiga faktorer såsom kroppsspråk och betoningar kan förändras i transkriberingsprocessen. I denna studie har detta försökt hindras genom att i transkriberingen inte fylla i oavslutade meningar eller med hjälp av punkter och kommatecken bilda egna meningar som sedan används i resultatdelen. Man har under hela processen medvetet reflekterat kring hanteringen av det insamlade materialet för att stärka tillförlitligheten. För att ytterligare stärka tillförlitligheten har man försökt noggrant beskriva forskningsprocessens alla delar. Metod- och resultatdelen utformats som sådan att läsaren ska själv kunna bilda sig en uppfattning om de val som har gjorts under processen. Man har även noggrant beskrivit de förändringar som skett i studien under forskningsprocessen och tydligt motiverat varför för att skapa en djupare trovärdighet och därmed stärka tillförlitligheten ytterligare.

Det visade sig att fokusgrupper var en bra datainsamlingsmetod eftersom man märkte under de båda intervjuerna att respondenterna ofta höll med varandra och kunde finna ett slags stöd i varandra under intervjun. Vissa respondenter hade mer att säga inom vissa teman och på så sätt fick man ett jämt svar på de intervjufrågor som hade utformats som svarade på studiens frågeställningar. Det hände också att en respondent lyfte fram något som den andra inte hade tänkt på, och på så sätt kunde diskussionen utvecklas ytterligare. En av respondenterna uttryckte att det var så lärorikt och intressant att lyssna på sin kollega under fokusgruppsintervjun. Att analysprocessen gjordes så tätt inpå stärker trovärdigheten i studien eftersom intervjuerna fortfarande är färskt i minnet.

För att stärka reliabiliteten kan man vid intervjutillfället vara två personer närvarande som för register över svaren (Patel & Davidson, 2011). I denna studie var endast en intervjuare närvarande vid datainsamlingstillfället vilket kan vara en bidragande faktor till en minskad tillförlitlighet. Däremot har man ökat studiens tillförlitlighet ytterligare genom att spela in intervjuerna och kunnat lyssna igenom dem flera gånger för att försäkra mig om att man har uppfattat saker korrekt och därmed undvika missförstånd.

8.1.2 Verifierbarhet

Enligt Farrelly (2013) stärks studiens verifierbarhet genom att analysen och metoden är så välformulerad att forskningen kan göras om av andra och ändå få resultat som är likvärdiga. Genomförandet av studien är välformulerad i arbetet. Först beskrivs design och kontext med en tydlig motivering varför man har valt kvalitativ metod som datainsamlingsmetod i studien. Vidare får man en tydlig beskrivning av urval av deltagare med information såsom deras erfarenheter, kön och arbetssituation. I metoddelen diskuteras även det planerade antalet deltagare i fokusgruppen och varför deltagarantalet blev lägre.

Materialsökningen beskrivs kort i metoddelen. Eftersom studien inte är en scoping review eller systematisk översikt utan en empirisk studie så har man inte tagit fram någon figur över söknings- och granskningsprocessen av tidigare forskningar i ämnet.

8.1.3 Pålitlighet

Enligt Cope (2014) handlar pålitlighet om att upprätthålla en giltig tolkning av den insamlade datan. Verifierbarhet handlar om att forskaren lyckas representera respondenternas svar och inte lyfta fram egna synpunkter, förförståelser eller fördomar. Forskningen har hög kvalitet om forskaren lyckas från den insamlade datan visa hur slutsatser etableras i forskningen. Det kan handla om att till exempel citera deltagare.

Författarens förförståelse består av egna erfarenheter som studerande i ett mångkulturellt klassrum. Författarens förförståelse var att det mångkulturella klassrummet bidrog till en bättre och mer öppen klassanda men att inläringen för studerande som tillhörde en minoritet försvårades. Man har undvikit att författarens förförståelse ska överföras på studiens resultat genom att under datainsamlingen använda relevanta sökord och databaser och inte exkludera relevanta artiklar. I studien har man inkluderat alla artiklar som har varit relevanta och inte förvrängt innehållet i dem. Mycket av den tidigare forskningen som man har tagit del av har stämt överens med författarens egna förförståelse och därför var det omöjligt att inte förvänta sig ett visst resultat under fokusgruppsintervjuerna. Man var extra noggrann med att inte ställa ledande frågor eller ha egna åsikter under fokusgruppsintervjuerna för att ytterligare öka tillförlitligheten i studien.

I analysprocessen har man citerat respondenterna och noggrant hanterat materialet med hjälp av den kvalitativa innehållsanalysen enligt Lundman och Graneheims (2004) metod. Denna process och hanteringen av det insamlade materialet stärker pålitligheten ytterligare eftersom den på ett tydligt sätt visar att det är respondenternas egna ord som styr innehållet i resultatdelen. I resultatdelen har man citerat respondenterna för att ytterligare motivera resultatet och bevisa att det inte är mina egna åsikter eller förförståelse som utgör den delen.

8.1.4 Överförbarhet

Överförbarhet handlar om ifall resultatet kan tillämpas på andra grupper eller sammanhang än den där studien har genomförts. Den kvalitativa studien har uppfyllt det kriteriet ifall individer som inte deltog i studien kan associera det som framkommer i resultatdelen med sina egna erfarenheter (Cope, 2014). Överförbarheten kan förbättras om forskaren noggrant beskriver sammanhanget i forskningen samt de centrala antaganden (Farrelly, 2013).

I denna studie har man använt både internationella och nationella artiklar vilket bidrar till en bredare teoretisk bakgrund och därmed också ett bredare resultat, på det sättet kan överförbarheten ökas. Det negativa med den breda litteraturen är att veta om man kan jämföra artiklarna med varandra och det kan sänka överförbarheten. Skolsystemen ser olika ut i olika länder och på det sättet kan läsarna ha svårt att relatera till vissa saker. Den tidigare forskningen har nästan uteslutet varit inriktad på den mångkulturella utbildningen, däremot har man använt sig av forskning som undersöker den allmänna pedagogiken samt pedagogiken inom hälso- och sjukvård. De båda inriktningarna har använts för att få ett bredare innehåll eftersom det fortfarande saknas mycket forskning inom mångkulturalitet och vårdutbildningar.

8.2 Resultatdiskussion

I detta kapitel diskuteras resultatet i relation till studiens teoretiska utgångspunkter samt den tidigare forskningen. Syftet med studien är att beskriva vårdlärares upplevelser av undervisningen i ett mångkulturellt klassrum. Baserat på studiens syfte så formulerades till en början två forskningsfrågor. Under analysprocessen så upptäcktes att de två forskningsfrågorna gick in i varandra och svarade på

samma saker varpå den förkortades ner till en. I detta kapitel diskuteras forskningsfrågan baserad på tidigare forskning samt studiens teoretiska utgångspunkt. Studiens forskningsfråga är: *hurudana upplevelser har vårdläraren av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum?*

Resultatet i min studie visar att vårdlärare upplever att undervisningen i mångkulturella klassrum stärker deras kulturella kompetens. Enligt alla vårdlärare var det positivt att få ta del av olika kulturer i undervisningen och samtidigt stärka den egna kulturella kompetensen. I resultatet framkommer också att studerande i mångkulturella klassrum lär sig av varandra och på det sättet stärker sin kulturella kompetens. Vårdlärarnas kulturella kompetens stärks i diskussioner med studerande samt när i planeringen och utformningen av lektioner letar efter inkluderande material som lämpar sig för alla.

Tidigare forskning visar att vårdlärarens kulturella kompetens påverkar undervisningen. Han (2020) beskriver i sitt forskningsresultat att vårdlärarnas kulturella kompetens och förmåga till kulturell inkludering påverkar undervisningen och de pedagogiska inlärningsmetoderna. Vidare lyfter Simsek et al. (2017) fram att vårdlärare bör vara kulturellt kompetenta för att kunna ge en god undervisning samt att skolor bör lägga vikt vid att lyfta fram kulturell kompetens både för vårdlärare och studerande.

Den tidigare forskningen samt studiens resultat har lite olika synvinklar på ämnet. Studiens resultat visar att vårdlärarnas kulturella kompetens stärks av att undervisa i mångkulturella klassrum medan den tidigare forskningen betonar att vårdläraren bör vara kulturellt kompetent för att kunna ge en rättvis och inkluderande undervisning. Om man hade ställt en intervjufråga som var annorlunda formulerad så tror hade man troligtvis fått samma resultat i studien som det som den tidigare forskningen visar. Abacioguli et al (2020) menar att lärarens kulturella kompetens ska användas för att göra undervisningen mer effektiv och relevant för studerande medan studiens resultat visar att det är själva undervisningen som gör vårdlärarna mer kulturellt kompetent. Schwarzenhal et al. (2019) menar att kulturell kompetens inte ett personlighetsdrag utan något som man kan lära sig till vilket överensstämmer med studiens resultat.

James Banks fem utarbetade dimensioner, som även är studiens teoretiska bakgrund, används vid implementering av mångkulturell undervisning. I den andra dimensionen, konstruktion av kunskap, betonar han i likhet med den tidigare forskningen att lärarna ska hjälpa studerande att få en bredare syn på kulturer genom att lära ut ämnen från flera olika perspektiv och infallsvinklar (Banks & Banks, 2019).

Här kan vi återigen dra slutsatsen att den teoretiska bakgrunden och tidigare forskningen har en annan synvinkel än studiens resultat.

Resultatet i studien visar på en mer öppen och inkluderande klassanda i mångkulturella klassrum. Vårdlärarna motiverar det genom att ribban för att våga ställa frågor är lägre i mångkulturella klassrum samt att det tenderar att bli mera diskussioner. Atmosfären i klassrummet beskrivs av vårdlärarna som mer välkomnande än i traditionella klassrum.

Vårdlärarna beskriver i studien hur de aktivt väljer studiematerial som är anpassat efter den mångkulturella grupp som de har vilket kan vara en bidragande faktor till en god och inkluderande klassanda. Den tidigare forskningen lyfter specifikt inte upp en god klassanda som något som är typiskt för det mångkulturella klassrummet. Däremot beskriver James Bank i sin tredje dimension att läraren via sina undervisningsmetoder aktivt förmedlar en positiv inställning till alla i gruppen oavsett kulturell bakgrund (Hansén & Forsman, 2011). Det innebär att läraren inte har någon form av kritisk inställning till andra kulturer och har ett sådant förhållningssätt i klassen som minskar studerandes fördomar mot andra folkgrupper. Läraren kan i sin undervisning införa positiv innehåll om olika kulturer, rasgrupper och etniciteter som i sin tur kan hjälpa studerande att utveckla goda attityder mot individer med en annan kulturell bakgrund (Banks & Banks, 2019).

Resultatet i studien visar att vårdlärare upplever att språkskillnader i utbildningen är en av de största utmaningarna i undervisningen i mångkulturella klassrum. Vårdlärare beskriver att de kan vara tvungna att undervisa på ett språk som inte är deras modersmål åt studerande som inte heller har det som sitt modersmål. Studiens resultat visar att det händer ofta i undervisningssituationer att man inte förstår varandra och då är det automatiskt inläringen som lider.

I den fjärde dimensionen i James Banks teori beskriver han rättvisepedagogik som ett sätt för läraren att förändra sin undervisning så att den underlättar inläringen för studerande med olika etnicitet, kultur och språk (Hansén & Forsman, 2011). Enligt den teorin ska varje studerande få möjligheten att få undervisning på det språk som underlättar för dem vilket man enligt studiens resultat inte alltid kan tillgodose.

Markey et al. (2021) lyfter i sitt forskningsresultat fram vikten av att vårda mångkulturalitet och att ha en inkluderande lärandemiljö. Ifall studerande inte får undervisning på sitt modersmål så blir den automatiskt inte inkluderande. Wolf & Phunga (2019) har i sitt forskningsresultat kommit fram till att språkskillnader är en stor utmaning i mångkulturella klassrum vilket överensstämmer med studiens resultat. Wolf & Phunga (2019) beskriver vidare att språkskillnaderna kan leda till att studerande inte uppfattar det som sägs under föreläsningen samt har svårigheter i att uttrycka sig i både tal och skrift och därmed brister det i inläringen vilket också studiens resultat visar på.

Forskning visar att de främsta språkliga svårigheterna yttrar sig främst i skriv- och lyssnaruppgifter samt att den akademiska skrivstilen skiljer sig åt mellan olika kulturer (Wolf & Phunga, 2019). I studiens resultat framkommer inte när eller hur språksvårigheterna yttrar sig vilket är ett bristande resultat. Att ställa följdfrågor under fokusgruppsintervjuerna hade kunnat bidra till att man fick ett bredare resultat i denna fråga.

Studiens resultat visar på att vårdlärare upplever att olika syn på tider upplevs som en utmaning i mångkulturella klassrum. Vårdlärarnas upplevelser är att man följer tiden mer noggrant i traditionella klassrum än i jämförelse med mångkulturella klassrum. Enligt majoriteten av vårdlärarna så tenderar synen på tiden att skilja sig mycket mellan olika kulturer. Vårdlärarna beskriver att studerande i mångkulturella klassrum tenderar att hålla tider sämre än i övriga klasser. Enligt James Bank kan läraren i sin undervisning införa positiv innehåll om olika kulturer, rasgrupper och etniciteter som i sin tur kan hjälpa studerande att utveckla goda attityder mot individer med en annan kulturell bakgrund (Banks & Banks, 2019). Att utveckla goda attityder kan eventuellt tolkas som att förändra synen på tiden och respektera den i klassrum.

Den tidigare forskningen som man har tagit del av i studien lyfter specifikt inte fram synen på tiden som en skillnad i det mångkulturella klassrummet. Ena vårdläraren uttrycker under fokusgruppsintervjun att man blir van med att studerande ser på tiden på olika sätt. Markey & Brien (2021) menar att det är av stort värde för läraren att avsätta tid för att förstå studerandes bakgrund och pedagogiska behov. Trots att det många gånger kan vara utmanande så är det viktigt för läraren att få en förståelse för studerandes kultur. Han et al. (2020) lyfter i sitt forskningsresultat fram kulturella och sociala skillnader i

undervisningen som en eventuell utmaning. Trots att det inte lyfts fram vilka utmaningarna är så är min egen tolkning att synen på tiden kan ses som en kulturell skillnad.

Studiens resultat visar att vårdlärare upplever ett behov av stöd i undervisningen i mångkulturella klassrum. Gemensamt för samtliga vårdlärare som deltog i fokusgruppsintervjuerna var att de inte på något sätt, varken i sin egen utbildning eller på arbetsplatsen, har blivit förberedda i att undervisa i mångkulturella klassrum eller har tillgång till stöd.

Enligt Markey & Brien (2021) så kräver undervisning i mångkulturella klassrum stöd ända från skolorganisationen som når ända in på klassrumsnivå. Alla respondenter var enade om att de inte har fått någon form av stöd eller undervisning i att undervisa i mångkulturella klassrum. Respondenterna betonade också vikten av behovet av stöd. James Bank lyfter fram möjliggörande som en av dimensionerna i sin teori vilket innebär att hela skolledningen, inte enbart den enskilda läraren, bör aktivt delta i att förändra och upprätthålla förändringar som leder till en mer rättvis skola (Banks & Banks, 2019). Detta kan sammankopplas med det som en av respondenterna lyfte fram, att man skulle kunna ha rutinmässiga möten med skolledningen för att utveckla och finna stöd i att undervisa i mångkulturella klassrum.

Man kan utifrån studiens teori samt tidigare forskning se ett samband med det som studiens resultat påvisar. Ett behov av stöd för vårdlärare som undervisar i mångkulturella klassrum motiveras väl både i den tidigare forskningen samt i studiens resultatdel. I fokusgruppsintervjuerna framkom det att man i olika kulturer ser på saker på olika sätt och detta bör lärarna ta i beaktande i sin undervisning. Enligt två av respondenterna så väljer de aktivt ämnen som är aktuella för just den mångkulturella grupp som man undervisar i.

Resultatet i studien visar att vårdlärare upplever att de aktivt väljer ämnen som är aktuella för just den mångkulturella grupp som de undervisar i. Vårdlärarna lyfter fram att det är ett sätt att få studerande inkluderade genom att välja teman som de känner igen eller kan relatera till och samtidigt lära ut relevant information. Detta resultat kan kopplas samman med de fyra första dimensionerna i James Banks teori om att undervisa i mångkulturella klassrum.

I den första dimensionen, innehållsintegrering, använder läraren exempel och innehåll från olika kulturer och grupper direkt i undervisningen (Banks & Banks, 2019) vilket vårdlärarna betonar att de gör i sin undervisning. I den andra dimensionen, som Banks kallar för konstruktion av kunskap, lär sig studerande hur kunskap är konstruerad (Sleeter, 2018) Läraren hjälper studerande att utifrån ett mångkulturellt förhållningssätt få en förståelse för hur olika kulturer påverkar den syn studerande har baserad på den kunskap som de redan har. I studiens resultatdel kan man se att det mångkulturella förhållningssättet kommer fram framförallt när vårdlärarna beskriver hur de tar information från olika kulturer och använder den i sin undervisning.

Reducering av fördomar är den tredje dimensionen och innebär att läraren via sina undervisningsmetoder aktivt förmedlar en positiv inställning till alla i gruppen oavsett kulturell bakgrund (Hansén & Forsman, 2011). Läraren kan i sin undervisning införa positiv innehåll om olika kulturer, rasgrupper och etniciteter som i sin tur kan hjälpa studerande att utveckla goda attityder mot individer med en annan kulturell bakgrund (Banks & Banks, 2019). Den fjärde dimensionen, rättvisepedagogik, innebär att läraren förändrar sin undervisning så att den underlättar inläringen för elever med olika etnicitet, kultur och språk (Hansén & Forsman, 2011). Undervisningen blir rättvis när läraren justerar den så att den underlättar för alla studerande oavsett kulturell bakgrund (Banks & Banks, 2019).

Benediktsson och Ragnarsdóttir (2020) har i sin forskning kommit fram till att studerande når framgång i undervisningen när läraren tillämpar elevernas olika kulturella bakgrund under inlärningsprocessen vilket är i likhet med det som studiens resultat visar. Vidare beskriver Reid (201) att lärarnas engagemang och utformningen av kursplanen så att den passar alla kan öka studerandes studieprestationer. Studiens resultat är inte så omfattande att man kan avgöra i vilken grad vårdlärarnas engagemang och inkluderande undervisning påverkar deras studieprestationer.

Studiens resultat visar att vårdlärarens människosyn påverkar undervisningen. Alla respondenter var eniga om att man kommer långt i sin undervisning genom att ha ett öppet sinne och bemöta alla studerande med förståelse och respekt. Enligt Mlinar & Krammer (2021) framkommer det tydligt att lärarens attityder och förväntningar påverkar undervisningen och lärandemålen. Studien har även en vårdvetenskaplig inriktning som utgår från ett livsvärldsteoretiskt perspektiv.

Teorin om livsvärlden i utbildning kräver ett förhållningssätt där studerandes levda verklighet bejakas och vårdlärarens strävan efter att förstå elevens livsvärld utan att förminska den. (Dahlberg et al., 2003, s. 25). I studien kan livsvärldsperspektivet kopplas samman med att vårdläraren få en förståelse för sina elever (Choi & Mao, 2020) vilket respondenterna intygade om att är en viktig del av undervisningen. Enligt Dahlberg et al (2003, s. 25) kan livsvärldsperspektivet appliceras på sina elever i vårdutbildningen. En av respondenterna lyfte fram tydligt vikten av att se den enskilda individen och hans bakgrund, vilket livsvärldsperspektivet handlar om.

Enligt Abaciogulu et al. (2020) medför undervisning i mångkulturella klassrum större utmaningar för både lärare och elever. Tidigare forskning lyfter språkskillnader som en utmaning (Wolfa & Phunga, 2019) vilket alla respondenter höll med om. Utifrån resultatet från tidigare forskning och fokusgruppsintervjuerna kan man alltså dra slutsatsen om att språkskillnader är en utmaning i mångkulturella klassrum. Tidigare forskning lyfter även fram andra utmaningar såsom låg ekonomisk status, upplevda diskrimineringar och fördomar samt kulturella och sociala skillnader (Marinenko, 2021) vilket är faktorer som inte lyftes fram studiens resultat. Orsakerna kan bland annat vara att respondenterna inte upplever dessa skillnader som utmaningar, att de inte förekommer i lika hög grad i svenskfinland eller att frågorna i intervjuguiden inte frågade efter just den informationen. Enligt Han et al. (2020) kan lärarens och studerandes sociala positioner utgöra ett hinder i undervisningen. Detta synsätt framkommer inte i studiens resultat. Däremot nämnde en av respondenterna att de sociala positionerna märks i ett mångkulturellt klassrum genom att läraren har en högre position som respekteras. Detta upplevdes som en fördel av respondenten så länge det hålls på en sund nivå och att ingen utnyttjar sin maktposition.

Studiens resultat visar på att många faktorer stämmer överens med tidigare forskningsresultat samt studiens teoretiska utgångspunkt. James Banks fem dimensioner om att undervisa i mångkulturella klassrum kan appliceras på flera resultatdelar och livsvärldsperspektivet syns framförallt när det gäller att se till den enskilda eleven och hans livsvärld vilket respondenterna lyfter fram ett flertal gånger. Möjligheterna i att stärka den egna kulturella kompetensen lyfts fram och samtidigt kan man också utifrån respondenterna och tidigare forskning notera vårdlärarnas stora behov av stöd i undervisningen i mångkulturella klassrum. En av respondenterna ansåg att språkskillnader är en av de största utmaningarna vilket tydligt kan ses i tidigare forskning. I övrigt kunde man inte urskilja lika många utmaningar bland respondenterna som i den tidigare forskningen. Val av undervisningstema i

mångkulturella klassrum är en gemensam nämnare bland respondenterna, tidigare forskning samt James Banks teori om att undervisa i mångkulturella klassrum.

8.2.1 Förslag till fortsatt forskning

Syftet med studien är att beskriva vårdlärares upplevelser av undervisningen i ett mångkulturellt klassrum. Målet med studien var inte enbart att få kunskap om nuläget utan att också få en sådan lärdom som gynnar framtiden och skapar en mer effektiv, trygg och säker utbildning för blivande vårdare i mångkulturella klassrum. Denna studie skapar inte en omedelbar praktisk förändring i klassrummen eller förändrar den redan existerande grundläggande utbildningens riktlinjer. Studiens insamlade data har dock ett värde och man kan i resultatdelen identifiera vårdlärares stora behov av stöd i att undervisa i mångkulturella klassrum. Förslag till fortsatt forskning skulle vara att forska i vilket stöd vårdlärarna behöver för att undervisa i mångkulturella klassrum och därmed utveckla ett system som kan appliceras i praktiken i vårdutbildningarna för just detta ändamål.

9 Slutsats

Studiens resultat har beskrivit vårdlärares upplevelser av att undervisa i mångkulturella klassrum. Resultatet visar att det mångkulturella klassrummet ökar vårdlärares kompetens samt att det mångkulturella klassrummet tenderar att vara mer öppet och inkluderande. Språkskillnader och olika syn på tiden upplevs som en utmaning. Ett mångkulturellt klassrum påverkar vårdlärares val av tema i undervisningen. Slutligen visade studiens resultat på att vårdlärarna har ett stort behov av stöd i att undervisa i mångkulturella klassrum.

Studien har i sin helhet inte bidragit med någon ny information. Man kan på olika sätt koppla studiens resultat till redan befintlig forskning. Däremot har man belyst ämnet och visat på en forskningslucka.

Litteraturförteckning

Abaciogulu, C. S., Volman, M., & Fischer, A H. (2020). Teachers' multicultural attitudes and perspective taking abilities as factors in culturally responsive teaching. *British Journal of Educational Psychology*. 90, 736–752. DOI:10.1111/bjep.12328

Alizadeh, S., & Chavan, M. (2016). Cultural competence dimensions and outcomes: a systematic review of the literature. *Health and Social Care in the Community*. 24(6), 117-130. doi: 10.1111/hsc.12293

Alvehus, J. (2019). *Skriva uppsats med kvalitativ metod. En handbok*. (2 uppl.). Liber AB

Arieli, D., & Hirschfeld, M.J. (2013). Supporting minority nursing students: 'Opportunity for Success' for Ethiopian immigrants in Israel. *International Nursing Review*, 60(2), 213-220. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1111/inr.12016>

Bagnardi, M., & Bryant, L. (2009). Banks Multicultural Model: A Framework for Integrating Multiculturalism Into Nursing Curricula. *Journal of Professional Nursing*. 25(4), 234-239. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2009.01.010>

Banks, J. A., & Banks, C. A. (2019). *Multicultural Education, issues and perspectives*. John Wiley & Sons Inc

Beard, K V. (2016). Examining the impact of critical multicultural education training on the multicultural attitudes, awareness and practices of nurse educators. *Journal of Professional Nursing*. 32(6), 439-448. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2016.05.007>

Benediktsson, A I., & Ragnarsdóttir, H. (2020). Immigrant students' experiences of assessment methods used in Icelandic universities. *Multicultural Education Review*. 12(2), 98-116. <https://doi.org/10.1080/2005615X.2020.1756090>

Benner, P. (1997). *Från novis till expert - mästerskap och talang i omvårdnadsarbetet*. Studentlitteratur

Brooker, A., & Lawrence, J A. (2012). Educational and cultural challenges of bicultural adult immigrant and refugee students in Australia. *Australian Journal of Adult Learning*. 52(1), 66-88.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (3 uppl.). Liber.

Busetto, L., Wick, W., & Gumbinger, C. (2020) How to use and assess qualitative research methods. *Neurological Research and Practice*. 2(14), s. 1-10. DOI:10.1186/s42466-020-00059-z

Condes, K.A. & Quezon, A.G. (2021). Flexible learning as a new designed pedagogy: The lived experiences of nursing students. *International Research Journal of Science, Technology, Education, and Management*. 1(1), 15-25. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5195590>

Dahlberg, K. (2013). *Att undersöka hälsa & vårdande* (s. 53). Natur & Kultur

- Dahlberg, K., & Segesten, K. (2010). *Hälsa & vårdande i teori och praxis* (s. 127-128). Natur & kultur.
- Dahlberg, K., Segesten, K., Nyström, M., Suserud, B-O., & Fagerberg, I. (2003). *Att förstå vårdvetenskap*. (s. 25). Studentlitteratur
- Dahlin-Ivanoff S., & Holmgren K. (2017). *Fokusgrupper*. Studentlitteratur
- Day, L., & Beard, K. V. (2019). Meaningful inclusion of diverse voices: The case for culturally responsive teaching in nursing education. *Journal of Professional Nursing*, 35(4), 227–281. doi:10.1016/j.profnurs.2019.01.002.
- Dorfman, E. (2009). History of the Lifeworld: From Husserl to Merleau-Ponty. *Philosophy Today*. 53(3), s. 294-303.
- Eriksson, K. (2018). *Vårdvetenskap. Vetenskapen om vårdandet. Om det tidlösa i tiden*, (s. 9, 67). Liber
- Eriksson, K. (1991). *Broar - introduktion i vårdvetenskaplig metod (s. 1-2)*. Institutionen för vårdvetenskap, Åbo Akademi
- Erlam, G.D., Smythe, L., & Wright-St Clair, V. (2017). Simulation Is Not a Pedagogy. *Open Journal of Nursing*. 7, 779-787. <https://doi.org/10.4236/ojn.2017.77059>
- Finlands officiella statistik (FOS). (augusti 2021). Förhandsuppgifter om befolkningen. http://www.stat.fi/til/vamuu/2021/08/vamuu_2021-08_2021-09-21_tie_001_sv.htm
- Gimeno-Feliu, L A., Calderón-Larrañaga, A., Díaz, E., Laguna-Berna, C., Poblador-Plou, B., Coscollar-Santaliestra, C., & Prados-Torres, A. (2019). The definition of immigrant status matters: impact of nationality, country of origin, and length of stay in host country on mortality estimates. *BMC Public Health*. 19, 1-8. <https://doi.org/10.1186/s12889-019-6555-1>
- Graneheim, U.H., & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*. 24(2), 105-112. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2003.10.001>
- Han, R., Koskinen, M., Mikkonen, K., Sjogren, T., Korpi, H., Koivula, M., Koskimaki, M., Lahteenmaki, M-L., Sormunen, M., Saaranen, T., Salminen, L., Wallin, O., Kaariainen, M., & Koskinen, C. (2020). Social- and Health Care Educators' Cultural Competence. *International Journal of Caring Sciences*. 13(3), 1556-1562.
- Hansén, S-E., & Forsman, L. (2011). *Allmändidaktik - vetenskap för lärare*. Studentlitteratur
- Holme, I.M., & Solvang, B.K. (1997). *Forskningsmetodik. Om kvalitativa och kvantitativa metoder*. (2 uppl.). Studentlitteratur
- International Organization for Migration (IOM). (2020). World Migration Report 2020. https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf

Janakirman, S., Watson, W R., Watson, S L., & Bawa, P. (2019). Instructional Design and Strategies for Multicultural Education: A Qualitative Case Study. *Journal of Educational Research and Practice*. 9(1), 300-315. DOI:10.5590/JERAP.2019.09.1.21

Kustati, M., Yusuf, Y. Q., Hallen, Al-Azmi, H., & Sermal. (2020). EFL Teachers' Attitudes towards Language Learners: A Case of Multicultural Classrooms. *International Journal of Instruction*. 13(1), 353-370. <https://doi.org/10.29333/iji.2020.13124a>

Lahdenperä, P. (2004). Interkulturell pedagogik i teori och praktik. Studentlitteratur

Laine, M. (2019). Koulu kulttuuri-identiteetin tukijana – Opetus- suunnitelman yleiset ja oppiainekohtaiset tavoitteet kulttuurisesti kestävästä kasvatuksesta näkökulmasta. *Ainedidaktiikka*. 3(1), 21-42. DOI:10.23988/ad.72962

Lundman, B., & Hällgren Graneheim, U. (2012). *Kvalitativ innehållsanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Markey, K., Brien, B O., Kouta, C., & Donnell, C O'. (2021). Embracing classroom cultural diversity: Innovations for nurturing inclusive intercultural learning and culturally responsive teaching. *Teaching and Learning in Nursing*, 16(3), 258-262. <https://doi.org/10.1016/j.teln.2021.01.008>

Marinenko, O. (2021). Assistance and support provided to international students by university teachers. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 7(3), 580-592. <https://doi.org/10.46328/ijres.155>

Market, K., Sackey M E., & Oppong-Gyan, R. (2020). Maximising intercultural learning opportunities: learning with, from and about students from different cultures. 29(18), 1074-1077. doi:10.12968/bjon.2020.29.18.1074.

Matinheikki-Kokko, K. (2018). Maahanmuuttajataustaisten ammattilaisten täydennyskoulutus haastaa ammatillisen opettajuuden. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*. 20(4), 106–114.

Mlinar, K., & Krammer, G. (2021). Multicultural attitudes of prospective teachers: The influence of multicultural ideology and national pride. *International Journal of Intercultural Relations*. 84, 107-118. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2021.07.008>

Mubaraq, Y. F., Hermaniar, Y., & Palupi T.W. (2019). Teachers role in handling multicultural classroom; overview on teaching strategies and media. *ELT-Echo*. 4(1), 25-35. DOI:10.24235/eltecho.v4i1.4266

Nationalencyklopedin, emigration. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/emigration> (hämtad 2021-11-19)

Nationalencyklopedin, migration. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/migration> (hämtad 2021-11-19)

Nationalencyklopedin, immigration. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/immigration> (hämtad 2021-11-19)

Lepp, M., & Leksell, J. (2017). *Vårdpedagogik* (s. 21, 23). Stockholm: Liber AB,

O' Brien, B., Tuohy, D., Fahy, A., & Markey, K. (2019). Home students' experiences of intercultural learning: A qualitative descriptive design. *Nurse Education Today*, 74, 25–30. doi:10.1016/j.nedt.2018.12.005.

OECD. (2020). Education Policy Outlook: Finland. www.oecd.org/education/policy-outlook/country-profile-Finland-2020.pdf.

Padilha JM., Machado PP., Ribeiro A., Ramos J., & Costa P. (2019). Clinical Virtual Simulation in Nursing Education: Randomized Controlled Trial. *Med Internet Res*. 21(3). doi: 10.2196/11529

Pagnucci, N., Carnevale, F.A., Bagnasco, A., Tolotti, A., Cadorin, L., & Sasso, L. (2015). A cross-sectional study of pedagogical strategies in nursing education: opportunities and constraints toward using effective pedagogy. *BMC Medical Education*. 15(138), . <https://doi.org/10.1186/s12909-015-0411-5>

Paric, M., Kaihlanen, A-M., Heponiemi, T., & Czabanowska, K. (2021). Nurse teacher's perceptions on teaching cultural competence to students in Finland: a descriptive qualitative study. *Nurse Education Today*. 99, Artikel 104787. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2021.104787>

Patel, R., & Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder*. (s. 106-110). Lund: Studentlitteratur AB

Phillips, C., Bassell, K., & Fillmore, L. (2017). Storytelling And Reflective Pedagogy: Transforming Nursing Education Through Faculty Development. *American Journal of Health Sciences*. 8(1), 7-17. <https://doi.org/10.19030/ajhs.v8i1.9953>

Reid, R E. (2019). Intercultural Learning and Place-Based Pedagogy: Is There a Connection? *Teaching and Learning*. 157, 77-90. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1002/tl.20331>

Rissanen, I., Kuusisto, E., & Kuusisto, A. (2016). Developing teachers' intercultural sensitivity: Case study on a pilot course in Finnish teacher education. *Teaching and Teacher Education*. 59, 446-456. <http://dx.doi.org/10.1016/j.tate.2016.07.018>

Sela-Shayovitz, R., & Finkelstein, I. (2020). Self-Efficacy in Teaching Multicultural Students in Academia. *International Journal of Higher Education*. 9(1), 159-167. doi:10.5430/ijhe.v9n1p159

Simsek, H., Erkin, O., & Temel A B. (2017). Cultural Sensitivity and Related Factors among Nurse Educators in Turkey. *International Journal of Caring Sciences*. 10(3), 1374-1381.

Schwarzenthal, M., Schachner, L., Juang, L P., & van de Vijer, F J. R. (2019) Reaping the benefits of cultural diversity: Classroom cultural diversity climate and students' intercultural competence. *European Journal of Social Psychology*. 50(2), 323-346. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1002/ejsp.2617>

Sleeter, C. (2018). A framework to improve teaching in multicultural contexts. *Education and Self Development*. 13(1), 43-54. DOI: 10.26907/esd13.1.05

TENK. (2012). God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från god vetenskaplig praxis i Finland. Helsingfors.

Työn- ja elinkeinoministeriö. (januari 2020). Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019 - Indikaattoritietoja kotoutumisesta. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-489-1>

Wang, C C., & Greenwood, K M. (2015). Chinese nursing students' culture-related learning styles and behaviours: A discussion paper. *International Journal of Nursing Sciences*. 2(3), 253-258. <https://doi.org/10.1016/j.ijnss.2015.07.009>

Wibeck, V. (2010). Fokusgrupper, om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod. Studentlitteratur

Wolfa, D M., & Phunga, L. (2019). Studying in the United States: Language Learning Challenges, Strategies, and Support Services. *Journal of International Students*. 9(1), 211-224. DOI: 10.32674/journals.oi.org/jis.v9i1.273

Bilaga 1 Intervjuguide

Inledning

Moderatorn börjar med att presentera sig och direkt efter görs en snabb muntlig genomgång av blanketten ”Förfrågan om deltagande i fokusgruppintervju om vårdlärares upplevelser av att undervisa i mångkulturella klassrum” för att påminna om intervjupersonernas rättigheter och skyldigheter.

Därefter presenteras studien med dess syfte och frågeställningar. Moderatorn berättar kort varför studien görs och vad materialet ska användas till. Deltagarna har under hela intervjutillfället möjlighet att ställa frågor. Moderatorn skriver i förväg inte ned inledningsorden eftersom det ger en större möjlighet att skapa en fortsatt fri atmosfär under intervjun.

Under fokusgruppsintervjun följer moderatorn den på förhand utformade intervjuguiden. Moderatorn lyfter fram att man under intervjutillfället är ute efter allt som deltagarna har att säga och lägger ingen vikt vid riktiga eller felaktiga åsikter. Moderatorn är flexibel, lyssnar aktivt, känner in gruppen och är neutral under hela processen.

Generell bakgrundsfakta samlas in av intervjupersonerna för att i analysen kunna sätta svaren i ett sammanhang. Intervjupersonerna tilldelas en skriftlig blankett som fylls i före intervjun inleds. Blankett innehåller fakta såsom ålder, kön, utbildning och erfarenhet av undervisning i mångkulturella klassrum. Varje intervjuperson tilldelas en färg som nämns varje gång de säger något. Detta används för att kunna urskilja deras röster i analysen.

Intervjun inleds

1. Hur ser den kulturella mångfalden ut i er skola?
2. Hur har ni blivit förberedda i att undervisa i mångkulturella skolor?
Stödfrågor:
-Hur förberedde lärarutbildningen er att undervisa i mångkulturella klassrum?
-Ordnas det fortbildningar?
3. Hurudant stöd finns det behov av för att undervisa i mångkulturella klassrum?
Stödfrågor:
-Hurudant stöd önskar ni få?
-Var finner ni stödet? Skolan?
4. Hur inkluderar ni studerande med en annan kulturell bakgrund i undervisningen?

5. Hur påverkar den kulturella mångfalden planeringen och genomförandet av undervisningen?

Stödfråga:

-Hur bestäms undervisningsmetoder som är rättvisa för hela gruppen?

6. Vilka möjligheter finns i den mångkulturella undervisningen?

7. Vilka utmaningar finns i den mångkulturella undervisningen?

Stödfråga:

-Hur kunde situationen förändras för att inte upplevas utmanande?

8. Är det något ni vill tillägga?

Jag som ansöker om forskningstillstånd hos er heter Lovisa Vasara-Hammare. Studien som ska göras är en del av min magisteravhandling inom huvudämnet vårdvetenskapens didaktik vid fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo Akademi i Vasa.

Det mångkulturella klassrummet växer sig allt större i Finland. Lärare upplever ofta svårigheter i att nå en rättvis utbildning för alla. Studerandes olika bakgrunder kan skapa utmaningar men även möjligheter i mångkulturella klassrum. Min magisteravhandling syftar till att få en förståelse för vårdlärares upplevelser av att undervisa i mångkulturella klassrum.

Fokusgruppsintervjuerna görs på två olika yrkeshögskolor i Finland, och härmed ställer jag en förfrågan om att få genomföra en fokusgruppsintervju med cirka 4 vårdlärare från er enhet. Om coronasituationen tillåter så görs intervjun på plats i Vasa och Åbo med önskan om att jag kan låna ett utrymme på ert campus. Vid behov görs intervjun digitalt. Intervjun beräknas ta 60 minuter och sker under arbetstid enligt överenskommen tid. För att avhandlingen ska bli färdig inom planerad tid så är det önskvärt att intervjutillfället sker helst i januari-februari 2022.

De vårdlärare som är intresserade av att delta studien kommer att få information om studien och intervjutillfället via blanketten *Förfrågan om deltagande i intervju-studien*. Allt material gällande vårdlärarna och den enhet de tillhör behandlas konfidentiellt under hela processen. Alla deltagare har rätt att avbryta sin medverkan när som helst.

Bekräfta gärna via e-mail ifall ni godtar denna förfrågan. I mailet bör även framkomma hur ni önskar att jag når eventuella deltagare.

Med hopp om samarbete,
Lovisa Vasara-Hammare
Mag. stud. i vårdvetenskap
lovisa.vasara-hammare@abo.fi
tfn +358 404182158

Studiens handledare:
Yulia Korzhina, doktorand

Bilaga 3 Överblick av analysprocessen

Intervju	Meningsenhet	Kondensering	Koder	Underkategori	Kategori	Huvudkategori
<p>Fråga 7: Vilka utmaningar finns i den mångkulturella undervisningen?</p> <p><i>"Nånting som jag som ny lärare.. att det här med att hålla tider, just i början upplevde jag att det var ganska jobbigt. Det var någonting som var lite såhär utmanande. Man började lektionen och de droppade in lite vartefter. Men egentligen är nog den största utmaningen språket, att kommunicera på engelska. Det är varken mitt modersmål eller deras utan de har ett helt annat. Så ska vi ha undervisningen på engelska".</i></p> <p><i>"Det har varit jättesvårt med en del, jag har själv inte varit så duktig på engelska när jag har börjat. Så ska man förstå vad den andra säger och menar, det har varit den största utmaningen det här med språket. Och då har vi ju nog problem om vi inte kan kommunicera och förstå varandra. Det har varit en utmaning"</i></p> <p><i>"jag håller med om att språket är en stor utmaning"</i></p>	<p>det här med att hålla tider upplevde jag ganska jobbigt, det var lite utmanande</p> <p>största utmaningen är språket, att kommunicera på engelska som inte är någons modersmål</p> <p>jag har själv inte varit så duktig på engelska, vi har ett problem om vi inte kan kommunicera med varandra, det har varit en utmaning</p> <p>språket är en utmaning</p>	<p>utmanande när de inte höll tider</p> <p>språket och att kommunicera på engelska är en utmaning</p> <p>jag är inte duktig på engelska, vi har ett problem om vi inte förstår varandra</p> <p>språket är en utmaning</p>	<p>att hålla tiden</p> <p>språket är en utmaning</p> <p>språket är en utmaning</p> <p>språket är en utmaning</p>	<p>håller inte tider, kommer och går under föreläsningar</p> <p>svårt att förstå varandra</p> <p>svårt att undervisa på något annat språk än sitt modersmål</p> <p>svårt att förstå varandra</p>	<p>olika syn på tiden utmanar inlärningsprocessen</p> <p>språkskillnader utmanar inlärnigen</p> <p>språkskillnader utmanar inlärnigen</p> <p>språkskillnader utmanar inlärnigen</p>	<p>utmanande upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum</p> <p>utmanande upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum</p> <p>utmanande upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum</p> <p>utmanande upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum</p>

Bilaga 4 Förfrågan om deltagande i fokusgruppintervju om vårdlärares upplevelser av att undervisa i mångkulturella klassrum

Detta brev är en förfrågan om deltagande i en studie som syftar till att få en förståelse för vårdlärares upplevelser av att undervisa i mångkulturella klassrum. Studien är en del av min magisteravhandling inom huvudämnet vårdvetenskapens didaktik vid fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo Akademi i Vasa. Studiens handledare är doktorand Yulia Korzhina och som bihandledare fungerar docent Heli Vaartio-Rajalin.

Målet är att ditt deltagande ska, med hjälp av studiens forskningsfrågor, hjälpa mig att svara på studiens syfte. Följande forskningsfråga har formulerats: *"Hurudana upplevelser har vårdläraren av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum?"*. Under fokusgruppsintervjun kommer du, under ledning av mig, tillsammans med 5-6 kollegor diskutera ämnen som rör studiens forskningsfrågor och syfte.

Studien beräknas ta cirka 60 minuter och sker under arbetstid enligt överenskommen tid. Med din tillåtelse spelas intervjun in för att sedan transkriberas. För att skydda din identitet så behandlas under hela undersökningsprocessen allt material konfidentiellt. Materialet används endast för studiens ändamål och kasseras efter att studien är klar. Deltagandet är frivilligt under hela förloppet och innebär att du kan avbryta din medverkan när som helst.

Ta frimodigt kontakt vid frågor!

Ditt deltagande i studien kräver ett skriftligt samtycke, bilaga finns nedan.

Med vänliga hälsningar,

Lovisa Vasara-Hammare

Mag. stud. i vårdvetenskap

lovisa.vasara-hammare@abo.fi

tfn +358 404182158

Bilaga 5 Skriftligt, informerat samtycke till medverkan i fokusgruppsintervjustudien

Jag har tagit del av den information som framkom i brevet gällande studien som undersöker vårdlärares upplevelser av att undervisa i mångkulturella klassrum och godkänner härmed att delta i studien. I informationen framkommer att mitt deltagande är frivilligt under hela förloppet och innebär att jag kan avbryta min medverkan när som helst. Jag har även informerats om att mitt deltagande är frivilligt och att jag, när jag vill, kan avbryta min medverkan i studien utan att ange orsak. Jag ger mitt samtycke till att delta i fokusgruppsintervjun.

Ort & datum

Ort & datum

Intervjudeltagarens underskrift

Lovisa Vasara-Hammare, mag. stud.

Bilaga 6 Resultatdelens huvudkategorier, kategorier och underkategorier

Huvudkategori	Kategori	Underkategori
Positiva upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum	Möjlighet till ökad kulturell kompetens	-Man lär sig av varandra -Kulturella skillnader finns överallt
	God och inkluderande klassanda	-Alla är trevliga -Diskussionen är öppen för alla -Undervisningen förändras så den passar alla
Utmanande upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum	Språkskillnader utmanar inläringen	-Svårigheter att förstå varandra -Svårigheter att undervisa på annat språk än sitt modersmål
	Olika syn på tiden utmanar inlärningsprocessen	-Studering kommer och går som de vill under föreläsningar
	Brist på stöd hos vårdlärare	-Ingen utbildning i ämnet -Erbjuds inget stöd -Upplever osäkerhet
	Val av undervisningstema styrs av kulturella skillnader	-Olika kulturer ser på saker på olika sätt -Inkludera och respektera studerande
	Vårdlärarens människosyn kan påverka undervisningen	-Vara medveten, öppen och respektfull